demà

LLIGA COMUNISTA REVOLUCIONÀRIA

PAÏSOS CATALANS, 28 juny 1990

Racisme d'Estat

Discriminació contra els estrangers? No és exacte. Discriminació contra els immigrants obrers dels països pobres: és molt més exacte. Amb les detencions i expulsions massives de treballadors marroquins, l'Estat ensenya una cara no molt coneguda fins ara, al menys amb aquesta brutalitat, per aquestes contrades: el racisme. El racisme d'Estat.

La falca

A principis del segle XIX, menys del 10% de la població mundial vivia en aglomeracions de més de 5.000 habitants. Actualment, dues de cada cinc persones habiten a les ciutats, i el seu nombre augmenta un 25% més ràpid que la població total. L'any 2.000 hi haurà 295 ciutats de més d'un milió d'habitants a l'anomenat Tercer Món i 138 en els països industrialitzats.

Malgrat que només el 3% de la seva superfície sigui cultivable, la selva amazònica és aniquilada al ritme de 40 hectàrees per minut. El projecte miner "Grande Carajas", estimat en 62 mil milions de dòlars, suposaria la destrucció d'una selva tan gran com l'Estat francès i el Regne Unit.

Els paisatges desforestats recorden les fotos d'Hiroshima. S'estima en quatre cents anys el lapse de temps necessari per a la reconstitució dels components originaris del bosc, suposant -cosa llunyana d'ésser segura- que les llavors i plantes encara estiguin allà.

L'edat mitjana d'Algèria és de 16'6 anys, la de la RFA de 36'7 anys.

La proporció d'aturats i aturades s'ha elevat del 3'2% de la població activa l'any 1975 a més de l'11% l'any 1986.

D'uns 7 milions de llocs de treball creats a la CEE, prop de tres quartes parts han estats ocupacions a temps parcial. L'any 1987 hi havia un 12'6% d'assalariats i assalariades a temps parcial, dos anys més tard són el 14%. I més del 20% a Escandinàvia.

L'atur afecta a tots els llocs més a les dones que als homes. A la CEE, a finals de l'any 1988, el 8'2% dels homes actius estaven a l'atur, mentre que la proporció de dones actives sense ocupació era el 13'8%. De cada 100 persones sense treball censades, hi ha 52 dones. Aquest percentatge d'aturades és més elevat a Bèlgica (61) i Dinamarca (54). Els salaris femenins són el 60% dels salaris masculins als EEUU. A la CEE, les dones casades ocupen 7 de cada 10 ocupacions a temps parcial, i només 2 de cada 10 ocupacions a temps complert.

L'atur afecta particularment els joves. A la CEE, més del 17% dels joves de menys de 25 anys no tenen treball. Aquesta taxa puja al 23% per a les dones joves.

A l'Estat francès, 10 milions d'assalariades i assalariats es situen per sota dels 15.000 francs per mes, mentre que 20.000 persones reben entre 30 i 250 vegades més (fins i tot, 1.000 vegades més), particularment gràcies als seus ingressos no salarials.

Segons les seves pròpies definicions, la Comissió de les Comunitats Europees ha estimat (novembre 1988) que "a mitjans dels anys setanta hi havia més de 38 milions de pobres al conjunt dels 12 Estats que actualment composen la CEE."

A l'Estat francès el 25% dels peons moren entre els 35 i els 60 anys, només el 9% dels quadres superiors d'empresa moren en aquest interval, i l'11% dels encarregats.

Al mar d'Azov es pesquen actualment menys de 3.000 tones de peixos per any, o sigui 100 vegades menys que a l'any 1945.

En trenta anys el mar d'Aral, el quart llac del món, ha baixat 13 metres, i el seu nivell continua disminuint cada any 90 centímetres. La seva superfície s'ha reduït en un 40%, i el seu volum en un 66%. El fons nu, equivalent a la superfície de Bèlgica, s'ha transformat en un desert salat. Les tempestes aixequen milions de tones de sal i sorra que enterraran els conreus situats a 100.000 kilòmetres quadrats.

Aquestes dades precedents han estat extretes del "manifest ecosocialista". Representa només una petita selecció. Sobra qualsevol comentari.

A dins:

Nº 64 Any XIV

100 ptes./ 5 f.f.

Segona conferència de la CONSEU

Com anunciàvem en el darrer número de demà, del 25 al 27 de maig es va tornar a reunir a Barcelona la Conferència de les Nacions sense Estat d'Europa Occidental (CONSEO). Llavors indicàvem, també, que la darrera "O" desapareixeria, per tal de donar cabuda a totes les nacions que composen Europa i tenen segrestada la seva sobirania. Així va ser, i des d'ara el seu nom és CONSEU.

La participació en aquesta Segona Conferència ha estat força àmplia i, per tant, diversa. Nombrosos representants d'organitzacions de nacions i pobles sense estat (Bretanya, Occitània, Asturies...), destacant per la seva importància numèrica les delegacions basca, gallega, corsa i catalana (de la qual la Lliga formava part). Per contra, es va notar l'absència d'Irlanda i Flandes. Cal remarcar també la presència de les delegacions convidades d'Estònia (en representació del tres països bàltics), Armènia i Eslovènia.

La conferència va tenir quatre comissions: política, cultural, econòmica i Nord-Sud. La construcció de la CEE va ocupar bona part de les anàlisis, per tal de poder articular alguns elements d'estratègia comuna; els efectes econòmics sobre determinades zones i sectors; les conseqüències de les competències extraestatals en els estatuts d'autonomia o les diverses estructures d'autogovern; les polítiques de col.laboració policial, etc.

Van tenir un especial interès els debats sobre el paper dels estats en la fase actual (obligats a deixar part de la seva sobirania per dalt i pressionats per baix per les nacions que oprimeixen), i també el significat que té l'autodeterminació a l'Europa dels 90 i per pobles amb realitats socials i polítiques molt diferents. L'autodeterminació com a objectiu i com a camí, en un sentit radicalment diferent al que ens venen amb la idea de que els estatuts són també camí, planteja un debat força interessant.

Finalment, en plenari, va ser aprovada la Declaració Universal dels Drets Col.lectius dels Pobles, en la qual destaquen qüestions com ara el dret de qualsevol poble a "autodeterminar-se d'una manera independent i sobirana", a "autogovernar-se en conformitat amb les opcions democràtiques dels seus membres" i a "desenvolupar la seva cultura, la seva llengua", així com a "disposar dels recursos naturals del seu territori". Hom no va esquivar el debat sobre com assolir aquests drets, i sobretot com garantir-los: tot poble o nació "té dret a escollir els mitjans que cregui més útils (...), resistència passiva, pacífica, no violenta o armada".

La propera Conferència de la CONSEU tindrà lloc, el 1992, a Corsica. Allà ens trobarem novament.

Edita:
LLIGA COMUNISTA REVOLUCIONARIA
Quarta Internacional

Dip. Leg. Nº B-7328-1977
Imprimeix: Publiagraf
Redacció i Administració:
C/Aribau, 16, pral, 2ª
-08011-Barcelona

Ens trobareu a:

Barcelona: Aribau, 16-pral-2ª -08011-
Tel. 302.60.90
València: Pelai, 21, 1-1 -46007-
Tel. 351.69.50
Perpinyà: Aragó, 27. _66000
Illes: Sant Joan, 4 Biniali

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom ____________________
Adreça ____________________
Població ______________ c.p. ______

☐ demà+COMBATE (anual) 2.000 ptes
☐ demà+COMBATE+INPRECOR 4.400 ptes
☐ INPRECOR (anual) 2.400 ptes

Pagament:

☐ taló al portador
☐ gir postal

Un mes amb llibres

Primer ha estat la Fira del Llibre del Passeig de Gràcia a Barcelona, després la Fira Internacional del Llibre Feminista a les Dressanes, finalment serà el Liber '90 a Montjuïc: per unes quantes setmanes el llibre té una forta presència al carrer. Però tot no són, ni molt menys, flors i violes. Al Passeig de Gràcia, una fira freda i amb una única voluntat comercial per part de les grans editorials, la novetat més destacada ha estat la presència, d'altra banda ja massa habitual, d'un stand nazi, acollit amb molta passivitat. El muntatge era impressionant. Al mig del tenderol una gran foto d'un Hitler somrient acollint una preciosa nena rossa, tot envoltat per la bandera nazi. Pels altaveus sonaven himnes i marxes militars alemanyes i espanyoles i tot era ple de llibres justificant el genocidi (o ignorant-lo), de material racista, de cròniques militars o de documents de la falange, del feixisme italià o del nacionalsocialisme alemany. Únicament la comunitat jueva de Barcelona va reaccionar amb una petita manifestació, on les pancartes expressaven com la llibertat d'expressió era incompatible amb aquesta porqueria. Però per la resta, tot era passivitat. El propi servei d'ordre del tenderol, organitzat per CEDADE, reia davant la migradesa de la resposta. Evidentment, nosaltres també en som responsables i caldrà treure'n les conseqüències, front un feixisme creixent, que a més, vol aparèixer com a portador de cultura.

D'altra banda, encara és aviat per valorar la realitat de la Fira Internacional del Llibre Feminista, que tot just acaba de tancar les seves portes, una Fira marcada per la polèmica ja clàssica sobre la nacionalitat de les escriptores en llengua castellana, i en la qual la presència i el control institucional ha estat molt fort. Malgrat això, sectors diversos del moviment han pogut obrir-se un cert espai i organitzar iniciatives com els Debats sobre la violència sexista organitzats per la Comissió contra les agressions a les dones, així com millorar les relacions arreu del món. En propers números ja direm més coses sobre tot això.

Finalment, la Liber '90, una fira itinerant entre Madrid i Barcelona que s'obre ara mateix, marca les dificultats de l'edició en català i el procés creixent de concentració internacional de les editorials, cosa que no deixa de pesar sobre un mercat petit i al qual són abocades publicacions que cerquen fonamentalment un consum ràpid, més enllà de qualsevol consideració cultural o, per què no?, lúdica. De tota manera, aquesta és una qüestió a la qual l'esquerra revolucionària i independentista haurà de dedicar-hi alguna reflexió.

Mundials'90, l'"esdeveniment"

Tot va ple dels Mundials de futbol d'Itàlia. La premsa, les TVs, les ràdios, els carrers, els bars, les cases... Sembla com si fos l'esdeveniment de l'any, o del segle. I, tot plegat, es tracta d'un seguit de partits entre seleccions estatals, competint per una mena "d'honor nacional". Però, més enllà de l'esport, més enllà del futbol, aquests són els Mundials de la policia, dels "hooligans", del feixisme creixent. Les ciutats italianes s'han vist envaïdes de carabinieri i policies, de seguidors dels diversos colors "nacionals" competint entre ells per veure qui es comporta més brutalment, qui aixafa millor el considerat més feble.

Una part dels seguidors alemanys, propers als Republicans pro-nazis, apallissen als iogoslaus que, de sempre, han estat eslaus, inferiors. Els anglesos, també propers a la seva organització feixista del Front Nacional, munten l'espectacle. I, darrera d'ells, els holandesos, els belgues, etc. El "xovinisme monàrquic" que s'ha destapat després de la victòria "espanyola" sobre la selecció belga per 2-1, és d'allò més repugnant. "El rey da suerte a la selección", "Los jugadores piden al Rey que siga asistiendo a sus partidos"... i bajanades similars, eren els titulars d'algunes portades de diaris el 22 de juny.

Es tracta d'un fenomen preocupant i significatiu, que té també la seva traducció a Catalunya. Les "Brigadas Blanquiazules" de l'Espanyol, seguidors de les organitzacions feixistes locals i plenes d'odi anticatalà, en són un exemple.

Cada vegada més, des de dins i des de fora del mateix futbol, s'estimula l'individualisme i la confrontació. (Sigui dit de passada, l'horrible sèrie de dibuixos que passen per "Tele-5", "Oliver i Benji", que coneix un èxit important, n'és una expressió de tot això). Però malgrat tot, els Mundials també ens donen alguna que altra alegria. Per exemple, que la selecció del Camerún, que a més de pertànyer a un petit país, resulta que està formada per negres, s'enfronta amb victòries a les potents i multimilionàries seleccions dels "països forts".

Resistir tot això, resulta difícil i complicat. Assumir la necessitat de fer de l'esport una activitat col.lectiva, lúdica i participativa, esdevé una tasca massa verge i totalment per fer. De tan repetit, pot resultar pelma, però hi ha moltes coses que cal seguir defensant... malgrat haurem de tornar a repetir-les milers de cops. I del què són aquests Mundials n'haurem d'aprendre ara que venen les Olimpíades. Si únicament el futbol desperta tanta policia, tant xovinisme i tant feixista, què no passarà el '92?

Solidaritat!

Una treballadora, Trinidad González, i un treballador, Ricard Doz, estan greument ferits, per la càrrega policial contra les treballadores i els treballadores en lluita de l'hospital de la Vall d'Hebró. El diumenge 24 de juny, quan els treballadors ocupaven aquest hospital, després d'aquella carregada, els mossos d'esquadra van tornar a entrar per "alliberar" a un dels caps de l'ICS. Què demanen aquests treballadors i treballadores? La retirada dels 305 expedients oberts al personal interí (acusats de no complir els serveis mínims). El personal interí representa més del 20% de tota la plantilla d'aquest hospital. Continuaran els xantatges contra el personal sanitari, però la seva lluita quedarà reforçada si la població no contribueix a deixar-se enganyar per la propaganda que vindrà de les instàncies oficials. Quan tanquem aquestes pàgines encara no sabem com pot acabar aquest conflicte. El nostre desig és que tingui un guanyador: els treballadors i treballadores de la Vall d'Hebró.

LES AGRESSIONS D'UNA MULTINACIONAL

En uns moments on ens volen fer veure el que és monstruós com a suportable, el que és vergonyós com a tolerable, el que, en definitiva, és explotació, com a progrés, cal refermar les evidències. En uns moments en què la gent que lluita té la tendència tan humana (i la gent revolucionària no s'escapa d'això perquè és, precisament, molt humana) a fer d'una contradicció parcial, la contradicció principal. O fer d'una lluita contra una de les moltes manifestacions d'explotació, "la" lluita (i és que estem encara molt parcialitzats entre revolucionaris i revolucionàries). Quan estem, diem, en uns moments com aquests, va bé recordar què fa i com ataca qui realment mana en aquest sistema, les multinacionals. Al cap i a la fi, ¿pot algú discutir que elles estan darrera dels governs, els exèrcits, les policies, els mitjans d'intoxicació ideològica, els Estats i el patriarcat en la seva fase capitalista? Les multinacionals són les que, sigui quina sigui la contradicció o manifestació d'opressió parcial contra la qual lluitem, hauran de caure si volem fer alguna cosa que mereixi el qualificatiu de globalment revolucionària. Dit d'una altra manera: mentre existeixin multinacionals (que és com dir mentre existeixi el nucli més poderós i interessat en mantenir el sistema), l'explotació i l'opressió, siguin les que siguin les preferències que tingui el lector o la lectora, no acabaran. És una evidència, que molta gent acceptarà. La següent evidència, potser, no sigui tan acceptada: si alguna contradicció principal hi ha és entre el poder multinacional-imperialista (i tot el que grapeja) i la classe treballadora i sectors populars.

Parlarem de com ataca per aquestes contrades una multinacional, la Volkswagen.

El 6 de juny de 1989 va ser un dia negre pels treballadors de l'empresa multinacional industrial més important dels Països Catalans: SEAT-Volkswagen. Aquest dia, la UGT i la Confederació de Quadres signaven un acord d'eficàcia limitada amb la direcció de la SEAT. Era un acord (que no podia tenir el rang de conveni perquè entre els dos sindicats citats no sumaven el 60% de la taula negociadora) francament insultant per tota la plantilla: dos anys de durada amb un increment salarial del 6'5% per cada any, cap reducció de jornada, a més d'altres aspectes molt regressius. Però aquest acord tenia una particularitat, una "novetat" aberrant: introduïa la via passiva per l'acceptació de l'acord, en comptes de la via activa contemplada per aquests acords d'eficàcia limitada. Expliquem una mica què vol dir això. La via passiva vol dir que s'aplica aquest acord a tots aquells treballadors i treballadores que no diguin per escrit el contrari. La via activa és exactament a l'inrevés, s'aplica l'acord a aquella part de la plantilla que ho demani explícitament per escrit. Aquesta "novetat" podia tenir conseqüències imprevisibles (o, millor dit, fàcilment previsibles per l'experiència que té la burgesia de gestió de la seva societat): qualsevol patronal podria signar els "convenis" que volgués amb sindicats de la seva conveniència i sense cap representació significativa entre les plantilles. Un sindicat de la fàbrica, la CGT, majoritari a Zona Franca que és el principal centre de la SEAT, va presentar un recurs contra aquest acord d'eficàcia limitada. Fa poques setmanes, al mes d'abril, va sortir la sentència: quedava anul.lat l'article 2 (el que introduïa la via passiva) del citat acord. Després de diversos episodis que no explicarem (essent el principal l'adhesió també de CCOO a l'acord), i producte del xantatge de la multinacional, només resten 300 treballadors de SEAT sense signar la carta d'adhesió a l'acord. Això els hi representa cobrar de 12.000 a 17.000 pessetes menys cada mes respecte al que venien cobrant fins ara. L'actitud d'aquests 300 treballadors mereix el qualificatiu de digna. Una dignitat que vol expressar (i ben cert que ho expressa materialment) que hi ha gent que no doblega el genoll davant la prepotència i el xantatge d'una entitat tan poderosa com ho és la SEAT-Volkswagen. Però no només és dignitat, sinó una actitud necessària per tal d'impedir (o intentar-ho, que ja és molt) que l'empresa segueixi repetint en el futur els xantatges i les arbitrarietats que està fent actualment. Cal afegir a aquests tres centenars de treballadors, el miler que han signat la carta on es fa una declaració (juntament amb l'adhesió) en la que s'afirma que "l'empresa sap que en una economia modesta es gasta tot allò que es guanya i és impossible respondre als compromisos que es contrauen amb un salari disminuït". I també "els hi asseguro que aquest no serà el nostre Conveni, només serà el de l'empresa. I això és dolent (...) Els hi asseguro que aprofitar-se de la nostra situació econòmica, de la lentitud de la Justícia i de la divisió sindical per a actuar amb prepotència no és bo; no pot ser bo". Veritats com punys expressades amb paraules senzilles i molt ben dites. Afegim que unes quantes dotzenes d'afiliats a UGT i CCOO (automàticament adherits a l'acord per haver signat els seus sindicats) també van signar la declaració de la qual hem extractat aquestes frases. Per si fos poc, la multinacional amenaça aquests 300 treballadors amb el descompte de més de 150.000 pessetes que correspondrien a la diferència del que han vingut cobrant des del gener del 89 respecte als salaris d'aquell temps.

Voldríem afegir uns comentaris. L'Estat espanyol té una taxa de cotxes per habitant inferior a la resta d'Estats de la CEE. A la República Federal Alemanya hi ha uns 450 cotxes per cada 1000 habitants, a l'Estat francès i a l'italià, la taxa és de poc menys de 400. A l'Estat espanyol, en canvi, només és de 280 cotxes per cada 1000 habitants. S'ha d'afegir que l'edat mitjana del parc de cotxes està situat a l'Estat espanyol al voltant dels 9 anys, quan a la resta d'Europa aquesta relació és de 7 anys. Aquests fets, juntament a una conjuntura econòmica favorable (i el mercat de l'automòbil és un dels més sensibles a la conjuntura), fan entendre l'espectacular recuperació d'aquesta indústria a l'Estat espanyol durant els darrers anys.

La conjuntura favorable del mercat de l'automòbil ha afavorit les empreses, no els seus treballadors. Efectivament, quan les "coses no anaven tan bé", l'ocupació va disminuir al sector més del 9% (entre 1984 i 1987). En canvi, quan la conjuntura va canviar, les empreses de l'auto van cobrir les seves necessitats de producció amb un increment de la productivitat (de 15'7 cotxes per treballador l'any 84, va passar-se a 21'6 l'any 89) i amb l'ocupació eventual. Doncs be, quan la Volkswagen va comprar el 51% de les accions de la SEAT el juny de 1986 (en aquells moments a les mans de l'Institut Nacional d'Indústria) ho va fer per tal de convertir aquella fàbrica de més de 20.000 treballadors i treballadores en una fàbrica que donés beneficis mitjançant l'increment constant de l'explotació de la gent que hi treballa. I ho ha aconseguit. Aquell any, la SEAT va tenir unes pèrdues de 27.500 milions de pessetes. L'any després, el 1987, les pèrdues només eren de 3.300 milions. Però l'any 1988 ja tenia uns beneficis de 1.860 milions. Finalment, l'any passat va multiplicar els beneficis per més de quatre: 7.862 milions, segons declara la multinacional mateixa (segons fonts sindicals, els beneficis poden ser molt superiors). El mateix any va aconseguir el 20% de la quota de mercat, essent la capdavantera a l'Estat espanyol, va batre els rècords de vendes (quasi 562.000 cotxes), el d'exportacions (322.000 unitats facturades a l'exterior), i el de producció (475.000 cotxes). Afegim que li van tan bé els negocis a la multinacional per les nostres terres, que molt probablement serà la primera companyia estrangera que cotitzarà a les borses de valors de l'Estat espanyol. Qui la seguiran en aquest mercat són el Dresdner Bank, el Commerzbank, la IBM i la Daimler Benz. Com pot observar-se, no precisament botigues de barri.

Amb aquests beneficis i amb un increment de la productivitat impressionant al llarg d'aquests darrers anys, els treballadors només tenen un increment salarial del 6'5% l'any passat i l'actual. I cap reducció de jornada. Evidentment, això no pot explicar-se sense la col.laboració de la UGT i de CCOO, sindicats que tenen conjuntament uns 10.000 afiliats a la SEAT, amb els projectes de la patronal. No pot explicar-se sense entendre el seu entreguisme a la multinacional alemanya. No és estrany que el cap suprem de la VW, Karl Hahn, digués fa pocs anys que no "podia arribar a imaginar que els sindicats espanyols fossin tan responsables". Efectivament, CCOO i UGT han donat mostres inflacionàries a la multinacional de "responsabilitat". La multinacional està satisfeta. Els treballadors no tant. Proba d'aquesta insatisfacció va ser la revocació del Comitè d'Empresa de Zona Franca ara fa dos anys. Un fet històric amb conseqüències actuals.

Però els projectes de la VW van molt més enllà. A més d'incrementar l'explotació de la seva plantilla (cosa, per altra banda, gens original en una empresa capitalista), a més d'augmentar cada cop més els seus beneficis... la multinacional vol acabar amb el caràcter de fàbrica integral de la SEAT i convertir-la en una fàbrica d'ensamblatge. Les repercusions pel conjunt de l'economia catalana no serien petites. Tothom sap que al voltant d'aquesta fàbrica hi ha milers i milers de llocs de treball que indirectament o directa treballen per la SEAT. Tothom sap que una fàbrica de tants milers de treballadors ocupa un lloc de primera magnitud en una economia com la de Catalunya. En definitiva, SEAT és la principal empresa industrial ubicada a la nostra nació. La multinacional alemanya té uns projectes gens engrescadors per la seva plantilla i per la classe obrera catalana, en la part que li pugui tocar. Aquesta plantilla està durament colpejada per la multinacional. De tenir uns salaris decents (per dir-ho així) fa uns anys, els treballadors i treballadores de SEAT han passat a tenir uns salaris molt baixos, quasi miserables. Any rera any se'ls ha castigat amb pèrdues del seu poder adquisitiu. Abans l'excusa era la magnitud de les pèrdues econòmiques de la SEAT. Després dels beneficis que des de fa dos anys té ara la fàbrica (beneficis, recordem-ho un cop més, que han estat producte d'un increment constant de l'empitjorament de les condicions de treball de la plantilla), com justificar aquests salaris tan insuficients?

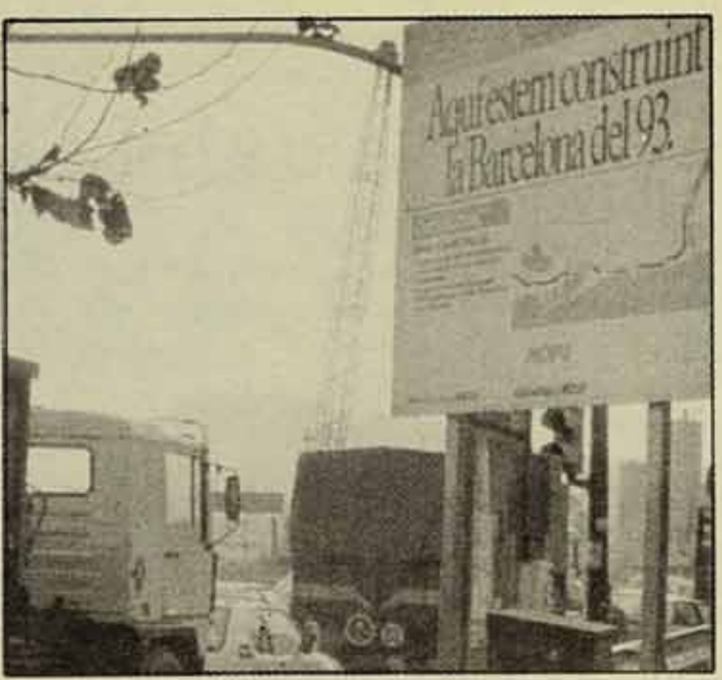
Però qui necessita una atenció especial són aquests 300 treballadors que no s'han doblegat davant la multinacional alemanya. I dir-ho amb paraules és molt fàcil, practicar-ho és un gest immens. És aquest un símbol. Un símbol que mereix el respecte, la solidaritat i el suport de tota aquella gent que lluita contra les opressions i les explotacions. I quan qui hi ha enfront és una multinacional com la Volkswagen, amb tot el poder que això vol dir, l'explotació no és gens etèria. Val la pena tenir-ho en compte. Que la solidaritat de la gent que lluita no es quedi en pura voluntat. Que les lluites contra les opressions i explotacions parcials no ens facin perdre de vista qui està, directament o indirecta, darrera d'elles.

És una bona teràpia per tal de no desenfocar el tret.

L'urbanisme de Pasqual Maragall i el llistó de Seül

Amb l'excusa olímpica, a la Barcelona del 93

Seül ha posat el llistó molt alt, deien els pròcers olímpics que a Lausana, ara fa ja tres anys, celebraven amb xampany la nominació històrica, deien, de Barcelona com a seu dels jocs d'estiu de 1992. La sincronia coreana (del sud), com els rellotges made in Taiwan, va enlluernar el senyor alcalde

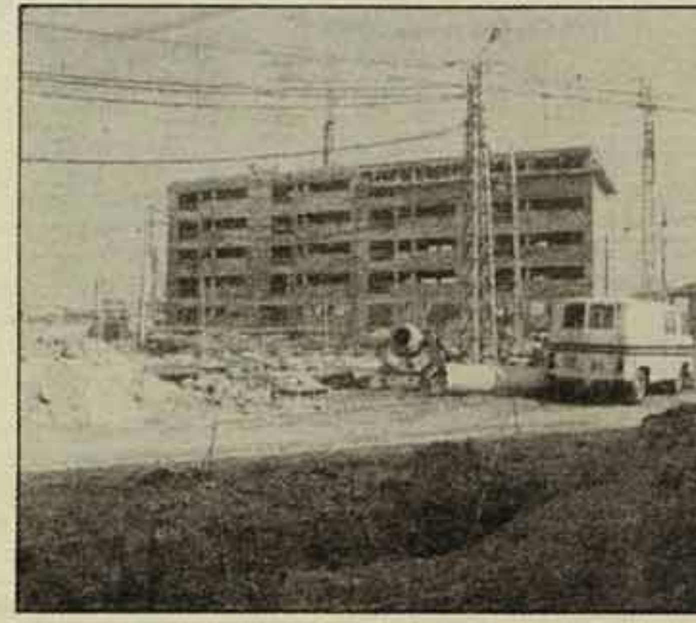

Seül, en aquella època, amagava sota l'estora dels jocs i la germanor olímpica el repartiment de llenya a càrrec de la pasma, llenya que acaparava la galta esquerra dels estudiants. Però això no hi feia res.

La cerimònia inaugural, perfecta, el desenvolupament dels jocs, preciós, i les instal.lacions, sense goteres, eren sublims, imperfectibles i, sobretot, col.locaven molt alt el llistó. Després de la crisi (what crisis?) de Seül va començar el compte enrera i la follia urbanística de Barcelona, la ciutat dels prodigis i, en aquestes alçades, la pressa.

L'exposició universal del 1929, un altre dels esdeveniments internacionals que van fer Barcelona a imatge i semblança de de les seves classes dominants, va introduir canvis substancials a la fisonomia urbana de la ciutat. El Palau Nacional, la Plaça Espanya i les fonts de Montjuïc, el metro i la Diagonal; però també les barraques de la Zona Franca, els barris dormitori de Collblanc, Sant Adrià i Santa Coloma, la crisi del 30...

L'actuació urbanística de l'alcalde primorriverista de Barcelona, el Baró de Viver, no va ser capriciosa, en el sentit estricte de la paraula. Va respondre a uns interessos, que a l'urbanisme també són de classe. Hom va tractar de doblar al centralitat de Barcelona establint un contrapès a la Plaça Espanya que allunyés el cor de la capital de la degradada i pobra Ciutat Vella i revitalitzés l'eix de l'espai burgès per excel.lència, l'Eixample; hom va buscar l'expulsió de les barriades obreres cap a l'exterior; hom va intentar, finalment, recuperar la muntanya de

Montjuïc pel lleure i l'esplendor de la puixant Barcelona industrial. Era un pla complex i coherent, però no asèptic.

Amb la famosa cita del 92, a la qual Pasqual Maragall vol arribar amb les millors gales i a temps, estan remodelant, a tota màquina i amb l'excusa llaminera i perfumada de l'olimpisme, l'estructura urbana de Barcelona. Amb quins criteris? Sembla que només n'hi ha un: superar el llistó de Seül i emparar l'ego dels pròcers, que no fa tant temps, rebutjaven la "grandeur" del porciolisme.

"És indispensable que tingui lloc aquesta trobada -deia en Pasqual referint-se a una cimera sobre el metro de Montjuïc- perquè estem en dates límit per tal que l'obra estigui acabada abans del 92". No era indispensable per les necessitats ciutadanes, no era indispensable per pressió dels veïns, no era indispensable per millorar la qualitat de vida; era indispensable perquè estàvem en dates límit per a superar el llistó de Seül. Sembla que els Jordis i el Pasqual, amb les seves presses, pretenen segrestar el debat sobre els canvis estructurals que estan introduint a la morfologia urbana de la ciutat. En matèria d'urbanisme, les urgències mai han estat sinceres.

Full, signat per diverses organitzacions, convocant una concentració contra l'especulació a la vila olímpica

Recuperar el mar per Barcelona

Que Barcelona és un port de mar que ha viscut d'esquenes a la costa és una veritat diàfana. Una de les línies més aplaudides de l'urbanisme de Maragall és la recuperació de la platja, del sabor marítim. El Moll de la Fusta, la platja de la Barceloneta i el passeig marítim. Però n'hi ha més.

La classe alta de Barcelona, la de Sarrià, Sant Gervasi, la dels centres divins del Tibidabo, va heretar dels seus avantpassats socials, les bones famílies del carrer Aragó, a més d'altres coses, la seva passió per les zones altes i la seva fòbia pel port i la costa. No foren ni el Raval ni la Barceloneta, qui oblidaren la vena marinera. Van ser altres classes, sobretot, després del fracassat intent de recuperar Montjuïc, qui van mirar el verd perfumat de Collserola i van oblidar-se del negre paisatge portuari.

Ara, per superar el llistó de Seül, l'urbanisme de Maragall enderroca els "tinglados" i els banys orientals de la Barceloneta, acaba amb el gran magatzem que era el Poblenou, recupera la Mar Vella i obre en canal el Raval amb l'avinguda Drassanes, un intent no reeixit del franquisme, junt amb l'edifici Colom, d'amagar les vergonyes del Xino. Barcelona torna a mirar al mar. Però, quina Barcelona? Damunt del cadàver dels "tinglados" s'aixecarà un centre comercial, al costat del marítim, un gran edifici d'oficines, el Moll de la Fusta serà, o és, la terrassa dels nens i nenes del Tibidabo, a la Mar Vella hi faran un port esportiu i els pisos de Nova Icària, S.A. es vendran a trenta milions de pessetes. Mentrestant, el Raval restarà trencat per la meitat, serà ja menys barri i només la meitat de la vergonya. Els hereus morals dels Güell i els Girona, tancaran el cicle històric iniciat amb l'Exposició Universal del 1888 i després d'haver colonitzat la muntanya tornaran, a temps per superar el 1992 el llistó de Seül, a ocupar el litoral de la capital.

De la Nova Icària a la Mar Vella Beach

I van tenir la pocavergonya de dir-li Nova Icària, S.A. La Vila Olímpica, en la seva marxa forçada cap al 92, va desprenent-se de la seva careta i esdevenint símbol de la planificació urbanística que, amb l'excusa olímpica, planteja l'equip de Pasqual Maragall, tan ben nodrit d'ex-psuqueros. La retòrica oficial va presentar la Nova Icària com a recepta ideal per tal de recuperar el litoral nord barceloní i vitalitzar un barri popular com és el Poblenou. L'actuació institucional i les inversions públiques, van dir, serviran, amb l'alè dels Jocs d'Estiu, per a recuperar pel barri una zona degradada.

Fa un mes escàs es van saber els preus dels 2012 habitatges que promou l'empresa NISA, participada al 40% per l'Ajuntament. 18 milions els més barats i fins a 50 els de 140 metres quadrats. Temps enrera, Jordi Parpal, el president de Vila Olímpica S.A., l'empresa municipal que participa a NISA, ja ho va resumir conceptualment. Els habitatges de la Vila Olímpica anaven adreçades a la classe mitja alta de Barcelona. No endebades, els arquitectes encarregats de dissenyar els habitatges havien estat guardonats amb el premi del Foment de les Arts Decoratives (FAD) i els pisos, per tant, eren "de disseny". La classe mitja alta també es va donar per al.ludida. De les sol.licituds d'informació sobre els habitatges de la Vila Olímpica, un 13,6% provenia del districte alt de Sarrià-Sant Gervasi. De Nou Barris, només el 3,9%.

Ramón Boixadós, gerent de NISA, ho havia dit també amb claredat absoluta: "contra la llei de l'oferta i la demanda no hi ha res més que fullaraca, no hi ha cap mesura que valgui". Era la prèvia per dir que els habitatges sortirien a preu de mercat. Parpal, davant de les crítiques, es defensava explicant que l'Ajuntament no havia volgut aplicar una política d'habitatge sinó tan sols "recuperar una bona part de la inversió, amb l'operació de venda dels solars". Joan Majó, quan era president de NISA, feia de polític i argumentava que la vila olímpica serviria "com a esquer per millorar i regenerar la zona del Poblenou". Ja.

El problema de l'habitatge és un problema greu a Barcelona. El mercat immobiliari es va disparar els darrers quatre anys i els preus "de mercat" van assolir nivells impensables. Ara surt la municipalitat i diu que no s'ha pretès solucionar el problema de l'habitatge. Només superar el llistó de Seül. però juntament amb això cal dir que Nova Icària és la principal promoció urbanística actual de Barcelona i que està participada per capital públic. L'Ajuntament ha d'explicar la prioritat de les seves substancioses inversions i ha d'assumir el caràcter social de les seves actuacions.

Nova Icària, juntament amb la recuperació de la platja de la Mar Vella i la construcció d'un port esportiu, és la columna vertebral d'un projecte que pretén retornar a les classes altes el domini sobre el litoral. El gratacels de Mapfre n'és el símbol. L'actuació política municipal, amb l'excusa del llistó de Seül, té una orientació coherent. Com en tenia l'urbanisme del Baró de Viver als anys vint.

El Poblenou no es regenerarà gràcies a la Vila Olímpica. Canviarà d'amo.

Joan Retana

Negocis a la Generalitat

Adeu Prenafeta, adeu ...

Finalment i per una vegada, en Prenafeta ha complert la seva paraula i ha fet efectiva la seva dimissió com a Secretari de la Presidència; es a dir, com a Conseller encarregat de facilitat les coses a en Pujol. Tacat per l'escàndol i amenaçat de processament, en Prenafeta ha tocat el dos de les fotos oficials del Consell Executiu de la Generalitat

Ara, continua la seva presència, però de manera solapada, no oficial. Les feines que li encarregui el seu amo i senyor, seran realitzades, sense que ningú, però, pugui exercir ni el més mínim control. A la vegada, podrà continuar amb tota tranquil.litat els seus negocis privats, incrementat pel seu nomenament al consell d'administració de "Petrolis de Catalunya S.A.", (Petrocat), una empresa participada majoritàriament per la mateixa Generalitat. Tot això i la seva substitució en el càrrec oficial pel cosí del president, en Jordi Pujol i Figa, no és altra cosa que l'expressió de fins a quin punt ha arribat la corrupció política a la Generalitat.

La Generalitat dels negocis

Des de fa deu anys, la política de Convergència i Unió al front de la Generalitat ha estat marcada pel clientelisme més descarat. Una bona part de la seva gestió ha estat encarada a solucionar els problemes financers de les personalitats dels dos partits. Els famosos avals i crèdits del difunt CARIC, destinats a millorar las situació financera de les empreses propietat dels popis consellers o de les seves famílies, en son un exemple de primera hora, però no constitueixen altra cosa que la punta visible d'un iceberg molt més profund. L'especulació desenfrenada, la manca de separació entre activitat pública i activitat privada de consellers i alts càrrecs constitueix molt més que una anècdota, per esdevenir una orientació política de conjunt. Des d'el primer dia, la cúpula de C i U, i el propi Pujol han considerat a la Generalitat com una mena de macro consell d'administració de les seves empreses i a Catalunya com el seu terreny privat. Per això han util.litzat els cabdals públics, les inversions i la informació privilegiada de que disposen. La diferència d'en Prenafeta en aquesta pràctica comuna ha estat el seu estil barroer i prepotent, el no haber-se guardar les espatlles de la mateixa forma que els altres companys de gabinet. A més a més, a aquests errors cal sumar-hi el seu despreci per les estructures del partit i la manca de col.laboració amb l'omnipresent Roca Junyent. Tot això l'ha conduit a la dimissió i a patir una querella criminal, que únicament ha estat possible per la voluntat de la CNT, després de la inhibició del Fiscal General, presoner dels pactes secrets Convergència-Socialistes. Malgrat això, Prenafeta ha sortit del Consell Executiu per la porta gran, i cal sospitar amb tota la certessa, que la querella contra les seves activitat coneixerà un resultat semblant a la de la Banca Catalana.

Prenafeta per Pujol-bis

En un altre país, el fet que el president col.loqui a un parent en un alt càrrec, produiria ben segur un fort escàndol polític, sobre tot, si el parent en qüestió, com és ara el càs d'en Jordi Pujol Figa no te altra experiència ni qualificació pel càrrec, que el parentiu amb qui més mana al Palau de la Generalitat. El que això sigui ja de fet una pràctica habitual en masses nomenaments, no treu el que el flamant Secretari de la Presidència sigui únicament la tapadora de la continuïtat real d'en Prenafeta, amb la complicitat del seu amic Pujol.

Però mentre tot això succeeix, la majoria de la societat catalana continua amb la seva vida habitual, sense ni tant sols escandalitzar-se. En tot cas, les capes més afavorides i les que s'aprofiten dels negocis especulatius a tots els nivells (un dels sectors en expansió), admiren l'habilitats dels seus governants per sortir del pas. La resta, queda sotmesa en la perplexitat més absoluta, sobre tot quan veu als partits de l'oposició parlamentaria fer la viu viu, enmerdats com estan, ells també, en una complexa xarxa de complicitats.

Es doncs evident que caldrà fer un treball d'explicació del que signifiquen les activitats d'en Prenafeta i del conjunt dels seus companys al govern de la Generalitat, que cal denunciar no únicament la corrupció manifesta al conjunt d'administracions, sinó també el creixement dels negocis especulatius.

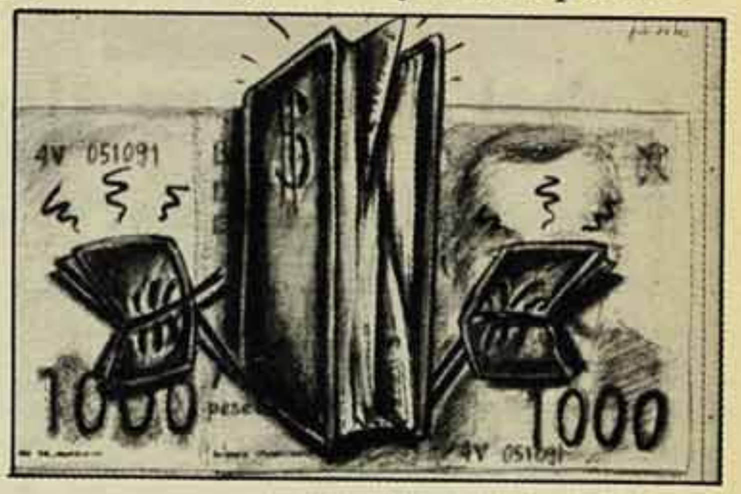
Si en el moment de la postguerra la burgesia catalana és va enriquir per la via de l'estraperlo (i investigar a partir d'aquí l'origen de més d'una fortuna, resulta una tasca a fer), avui l'especulació financera i immobil.liaria ho recorre tot, esdevenint la font més important de beneficis. Així, ens corresponen també batallar contra aquest estat de coses, no deixant passar sense resposta aquesta situació que, de cara al 92, no farà sinó creixer.

Joan Font

Prenafeta i Joaquim Pujol es donen la ma. Un amic i un cosí de l'Honorable, tot queda a casa.

Quan els negocis enfronten pobles

Vilaseca, Salou i el Parc Busch

Moltes vegades el límits administratius entre pobles veïns són una font de conflictes i enfrontaments. Més encara quan ha passat poc temps d'un llarg procés de segregació. Aquest és, en part, la situació entre Vilaseca i Salou. Però, en aquest cas, la qüestió es complica per les pressions de la multinacional Busch, de l'administració de la Generalitat i dels especuladors en general.

Entre Vilaseca i Salou la qüestió ve de lluny. El creixement produït a Salou pel fenomen turístic, l'envelliment de la població a Vilaseca, va anar configurant dos nuclis força diferenciats que han conduït de forma natural, malgrat l'oposició de la Generalitat, a la separació en dos municipis. El fet de que Salou concentri bona part dels calers, mentre que Vilaseca pateix la crisi dels cultius tradicionals a la zona, ha estat a la base de l'enfrontament històric. Però després de la resolució dels tribunals sobre la segregació, tot semblava resolt, i, inclús, existia un cert consens sobre els límits d'ambdues poblacions.

L'interes de Busch

La multinacional Busch va decidir d'invertir a Europa, per introduïr els seus productes, especialment la seva cervessa. Seguint la seva estratègia, el primer va ser la recerca d'un lloc on construïr un Parc d'Atraccións, en el que acumula un cert capital i, sobre tot, promocionar la seva beguda. Per això va dotar-se d'un lobby a la Generalitat, presidit per el inefable Prenafeta, i va aconseguir que el Parlament adoptés una llei especial sobre els Parcs d'Atraccions que garantís l'adquisició dels terrenys necesaris via expropiació forçosa. Després dels estudis de mercat corresponents, va triar el lloc a Vilaseca-Salou, abans de la segregació. Tot el procés d'expropiació ja va ser força conflictiu, però amb la col.laboració de les administracions municipal i de la Generalitat, Busch va aconseguir els terrenys a un molt bon preu.

A partir del moment en que es produí la segregació entre Vilaseca i Salou, la multinacional va fer créixer el seu nivell d'exigència per invertir a Catalunya. Es tracta, per ells, de garantir que el conjunt dels terrenys del futur Parc estiguin situats en un únic municipi, i per això van iniciar-se les pressions a tots els nivells.

La voluntat de la Busch és la de comptar amb un únic interlocutor per negociar tots els projectes de requalificació urbanística que calguin, per millor manipular. D'aquí que no accepti ni tan sols la proposta de la Gestora de Salou de constituir un consorci entre els dos municipis, i d'aquí també les amenaces de la Generalitat de redelimitar els termes municipals, per garantir que el futur Parc estigui sota l'administració de Vilaseca, un ajuntament més directament accesible.

Les mobilitzacions a Salou

No resulta doncs estrany que un sector important del poble de Salou és mobilitzi de forma continuada contra aquesta política, que situa de fet un dels centres de decisió que afecten al seu territori a un lloc tan allunyat com els USA, i que és conegui un procés creixent de radicalització, enfront de la submissió de la Generalitat als interessos i a la voluntat de la Busch.

Aquestes darreres setmanes, la premsa barcelonina ha omplert molt d'espai sobre el clima de violència a Salou, sobre les presions sobre els botiguers de la localitat per tal que es sumin a les mobilitzacions, etc.

Es clar que tot plegat amaga interessos de moltes menes i de sectors diversos, però es clar també que el principal responsable de tot plegat cal cercar-lo en els servidors de la multinacional Busch que resideixen a la Plaça de Sant Jaume.

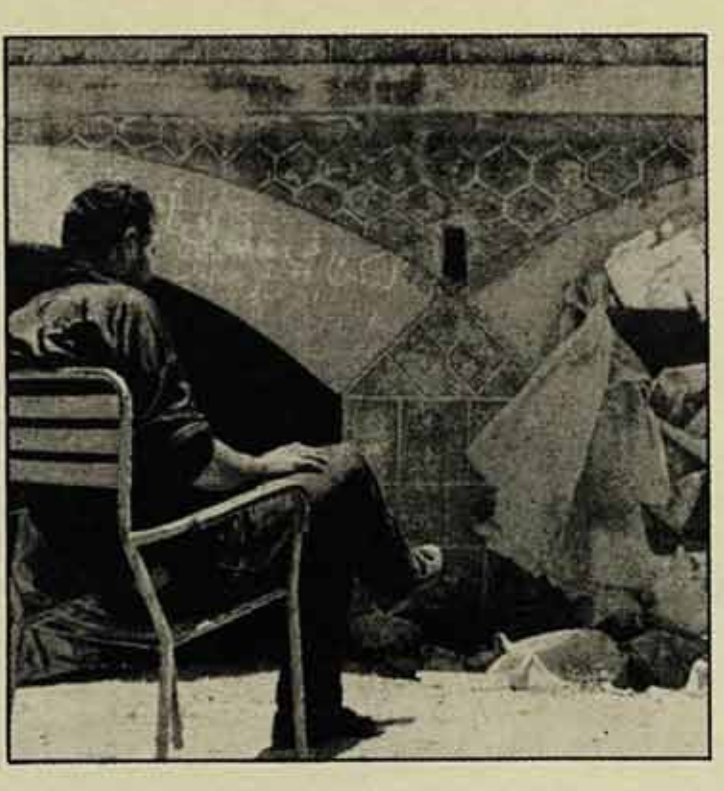
Ara mateix resulta difícil vaticinar com acabarà tot plegat, encara que es més que possible que la Busch, amb el suport de la Generalitat, s'emporti el gat a l'aigua, i un nou atemptat ecològic i de tota mena es realitzi a les nostres terres, afectant a unes comarques ja molt castigades per nuclears, residus i crisis de tota mena.

J.F.

Immigrants estrangers

Quan treballar és un delicte

Feia ja mesos que la població oest-africana del Maresme es mantenia amagada per por a la policia. Ara amb les detencions i expulsions massives de treballadors marroquins de l' empresa Puigneró, és també la comunitat nord-africana d' Osona que deixa de sortir al carrer. Com és que en una societat suposadament democràtica uns simples obrers s' han de refugiar en la clandestinitat?

No pot haver-hi cap problema només pel fet que siguin estrangers. Cada any milions de turistes estrangers fan estada als Països Catalans, i no passa res. Com tampoc no passa res amb les desenes de milers de residents "comunitaris". Potser hi ha estrangers de primera i de segona.

I si parlem d'immigrants, recordem que "més de la meitat" de la població actual de Catalunya està formada per la suma dels habitants que hi va fer la immigració (principalment des d'altres nacions i regions de l'Estat espanyol) més la generació formada pels seus fills i filles. El 1975 el 38,4% de la població de Catalunya havia nascut fora del país, i aquest percentatge encara se situa en tom al 30%. Doncs, tampoc no pot ser purament una qüestió d'immigració.

El que hi ha, clarament, és una discriminació contra els immigrants obrers dels països pobres. I és una discriminació practicada, en primera instància, per l'administració. L'any passat a l'Estat espanyol hi van ser detingudes 32.496 persones estrangeres, de les quals 4.739 van ser expulsades. D'aquesta darrera xifra, un miler en correspon a Catalunya. Entre les 2.400 persones tancades a la Presó Model de Barcelona, 450 en són estrangeres. Els deportats d'Osona eren marroquins, alguns dels quals hi duien molts anys. Mirem un moment amb una mica de deteniment aquesta immigració que ens pot il.lustrar fenòmens més generals.

La presència de marroquins aquí no obeeix solament a la proximitat geogràfica entre el Marroc i l'Estat espanyol. Els lligams històrics també hi juguen un paper, ja que aquí predomina la gent que prové de les zones del Marroc que havien pertangut al Protectorat espanyol. Malgrat una idea generalitzada que se'n té, no solen ser àrabs, sinó berebers i tenen el bereber com a llengua materna. Primer en va arribar uns quants. Més tard, els van seguir d'altres que en molts casos n'eren parents, amics o veïns, tot formant una petita xarxa d'ajut i suport. Fins ara la major part, de bon tros, n'han estat homes que han emigrat per motius econòmics i que envien una part dels seus minsos guanys a la seva família que veuen, pel cap alt, un cop l'any. Molt pocs han pogut fer venir la seva dona i fill(e)s.

Els problemes amb els quals han topat són múltiples i afecten als aspectes més importants de la vida. Les feines que troben solen ser les més dures i les més mal pagades. La inseguretat laboral està acompanyada per la inseguretat davant l'administració i la policia. Més d'un terç (11.949) de tots els estrangers detinguts l'any passat a l'Estat espanyol eren marroquins. L'allotjament és habitualment molt deficient.

I tot això plegat contribueix, al seu torn, a la seva marginació. Com ho va expressar l'escriptor marroquí Tahar Ben Jelloun: "Al club exclusiu de l'Europa blanca... malgrat la voluntat de la majoria, es refusa la integració racial, s'accentua l'eurocentrisme i es rebutgen els comensals mancats d'invitació a la festa de l'u de gener de 1993."

Però, si aquí tot ho tenen tan difícil, i en alguns casos per venir o bé han d'"untar" la policia o jugar-se la vida passant l'Estret de Gibraltar d'amagatotis en petites barques atrotinades, per què es queden i per què segueixen venint?

La vida al Marroc

Segons l'Informe Brundtland per a les Nacions Unides, "la major part dels països en via de desenvolupament avui gaudeixen d'ingressos "per càpita" inferiors als que hi havia al començament de l'actual segle." Al Marroc, entre el 1961 i el 1985 els salaris van pujar el 400%, mentre que només durant els quinze anys anteriors al 1985 els preus van augmentar un 600%.

Per a aquests països el servei del deute extern sol ser superior als nous préstecs concedits, amb la qual cosa són els països pobres els qui estan finançant els més rics. En el cas del Marroc aquest deute s'ha duplicat en l'espai de tan sols sis anys, passant de 11'5 mil milions de dòlars el 1982 a 22 mil milions el 1988, o sia el 132% del seu producte interior brut.

La condició per poder rebre aquests nous préstecs va ser l'aplicació dels dictats del Fons Monetari Internacional (FMI), amb totes les seves conseqüències socials: augment brutal de la desocupació (fins a gairebé el 40% en termes reals) i una reducció substancial dels serveis socials. Les despeses en matèria de salut s'han vist reduïdes en un 42%, i les de l'ensenyament en un 25%. L'Estat, que fins el 1983 era el patró més important, ja ha deixat de contractar ningú, si no és a la policia i l'exèrcit. Davant el descontentament, la repressió exercida per la monarquia, que fa gala d'un nivell de vida insultant, és molt forta.

En aquestes circumstàncies vénen i vindran, malgrat tots els entrebancs i tots els riscos. Recordem també que la taxa de naixement al Marroc és molt més elevada que la de Catalunya. La pressió demogràfica d'aquell país podria entroncar, més endavant, amb una manca de mà d'obra jove per sostenir una població envellida en aquest.

El Síndic denuncia

Fins ara, les principals pràctiques racistes han vingut de l'Estat. Però al seu abric legal i ideològic, comencen a estendre's entre alguns sectors de la població civil. Per exemple, quan per fi es va denunciar oficialment la pensió il.legal de Pineda del Mar, al Maresme, on s'amuntegaven 40 africans en 100 metres quadrats sense les més mínimes condicions d'higiene, la seva propietària va declarar: "Faig una obra de caritat, ja que els africans ho tenen molt cru per trobar allotjament."

En el seu informe sobre l'exercici 1989 presentat al Parlament al mes de juny d'enguany, el Síndic de Greuges, Frederic Rahola, va denunciar el fet que tant la Llei d'Estrangeria com la legislació de la Comunitat Econòmica Europea "contribueixen a perpetuar aquestes situacions d'il.legalitat." I hi va explicar molt bé com "l'administració, amb la seva actuació o inhibició, és responsable d'aquests actes (de racisme), contradient les declaracions formals dels seus representants polítics."

Evidentment aquestes paraules són aplicables al govern central i als seus representants a Catalunya. I encara que per alguna gent no sembli tan clar, ho són igualment en el cas de Convergència i Unió (CiU). Per una banda CiU advoca, si més no formalment, per una reforma de la Llei d'Estrangeria. Podria estar disposada a fer aprovar al Parlament una moció declarant Driss Nablussi, un dels expulsats d'Osona i membre de CC.OO., ciutadà de Catalunya.

A més a més, l'alcalde convergent de Manlleu havia col.laborat amb el Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers (lligat a CC.OO) en l'intent d'aconseguir la regularització de 150 marroquins residents en el poble. I recentment el President Pujol, davant la "preocupació" expressada pels alcaldes convergents d'Amer i La Cellera de Ter (La Selva) per l'augment d'immigrants africans en aquests municipis, ha venut a la premsa que els ha demanat que facin els esforços necessaris perquè els immigrants puguin aprendre el català i integrar-se en aquestes poblacions.

Per altra banda, va ser en un poble amb batlle de CiU, Santa Coloma de Farners, on es va pretendre introduir un carnet municipal només per als immigrants estrangers per controlar-hi la presència i on, entre d'altres coses, es van punxar les rodes dels cotxes de la gent africana sense que ningú en fos mai acusat davant la justícia. I ¿quan ha fornit la Generalitat els recursos necessaris per a l'aprenentatge del català o un allotjament decent, posem per cas? I podríem afegir que tampoc no ha fet pràcticament res ni per pal.liar una mica la discriminació que pateixen els 50.000 membres del poble gitano que normalment viuen a Catalunya

El moviment obrer

El panorama, però, no és completament desolador. les direccions dels col.lectius d'immigrants, que ja havien començat a coordinar-se entre ells, i que podran arribar a formar una Federació, van reaccionar davant aquesta agafada de marroquins a Osona tot adreçant-se als sindicats. Van argumentar que la batuda constituïa una agressió contra uns treballadors i corresponia, per tant, als sindicats de defensar-los. Van demanar que els secretaris generals de CC.OO, UGT, CGT i USO sol.licitessin plegats una entrevista amb el governador civil per tal d'aturar les expulsions.

Finalment l'entrevista es va demanar massa tard i a més no s'hi va respondre. Tot i això, la qüestió és d'una importància política cabdal. El racisme i la xenofòbia, tal com s'està veient a molts països d'Europa, tant de l'Est com de l'Oest, així com a l'URSS asiàtica, poden servir com a un mecanisme per desviar les tensions socials sobre un boc expiatori. Això encara no ha passat aquí de forma significativa.

Que els sindicats, i els partits d'esquerra, assumeixin en els fets la defensa dels immigrants és la millor manera d'evitar que passi.

Oriol

Encara hi ha gent empresonada

Els Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans

Amb aquesta democràcia que tenim, hi ha gent que pot ser empresonada per delictes polítics. Això es el que succeeix a Núria Cadenes (de la que hem parlat ja en aquestes pàgines), i això és el que succeeix a altres persones. Per aquesta raó la lluita per l'alliberament dels empresonats polítics, la construcció d'un moviment de solidaritat el més ampli possible constitueix una de les tasques a fer. Per millor conèixer la realitat d'aquesta situació, publiquem una col.laboració de Pere Ros, un dels representants més coneguts dels Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans, més petita del que ens hauria agradat, però que agraïm en el que val. En aquesta mateixa pàgina, reproduïm un article de Pere Bascompte, que planteixa una reflexió interesant. Originalment va ser publicat a la revista "Lluita".

Els Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans són l'organització antirrepressiva del moviment català d'alliberament nacional.

Nascuts ara fa ja més de deu anys, primer més com a fruït d'una resposta immediata a les detencions dels companys i les companyes del que després s'anomenaria cas Batista i Roca o Cas Bultò, que com altra cosa. En un primer moment, foren els amics i familiars dels represaliats i també algunes organitzacions independentistes, el nucli del que després serien, d'una manera més estructurada i constant, els Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans.

Aquests primers nuclis al llarg del temps s'han anat escampant per tota la nació catalana i actualment es pot dir que hi ha Comitès organitzats a tota Catalunya.

Els Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans defensen a tots aquells i totes aquelles catalans que siguin repressaliats per les forces d'ocupació espanyola i francesa, sense qüestionar el mitjà de lluita que cadascú hagi escollit per defensar la nostra terra i aconseguir un dia la unificació i la independència de tota la nació. Nosaltres hem escollit com a mitjà de lluita la solidaritat política, jurídica i humana, així com la denuncia de la repressió que pateix el poble català. També tenim com objectiu recordar els patriotes morts en combat i així retre homenatge a aquells que han donat la seva vida per alliberar Catalunya. La mobilització i la conscienciació del nostre poble son els eixos bàsics de Comitès. Durant aquests més de deu anys la denúncia de la repressió ha estat una constant. Tot aquest temps ha servit per demostrar a cada vegada més amplies capes de la població catalana que les forces d'ocupació no s'aturen quan han de reprimir les veus que critiquen i questionen l'Estat espanyol.
Les detencions, les multes, les tortures, l'exili i unes dures condemnes als lluitadors i lluitadores més arriscats han estat i són una constant en l'anomenada "democràcia espanyola".

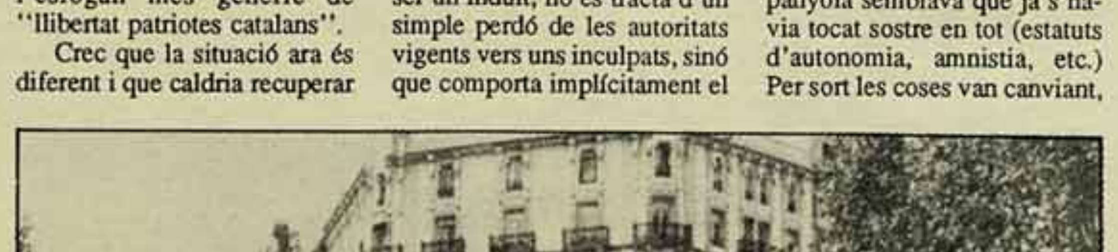
Són innombrables els actes, manifestacions, els pamflets, les parades, els murals, les campanyes que hem dut a terme al llarg i ample de tot Catalunya. A tall d'exemple potser cal recordar les campanyes per l'amnistia del 77 (dret encara pendent per els patriotes catalans), pels judicis a Barcelona, per la llibertat dels patriotes catalans, contra les agressions feixistes, contra la tortura, pel dret d'asil i contra l'extradicció d'en Bringuet Ballester i en Pere Bascompte, i més recentment per el traslat dels patriotes catalans a Catalunya. Aquesta darrera campanya està tenint un ampli ressó popular i compte amb el recolzament dels familiars i les mares dels empresonats. Les mares, "les mares de la plaça Sant Jaume" com ja se les coneix popularment, estan cada diumenge a les 12 del migdia caminant en cercle a la plaça, reclamamant que els seus fills i filles siguin trasladats aprop seu, perqué el fet d'estar a més de 600 Km de la nostra terra representa la seva indefensió tant personal, com física i jurídica.

Pere Ros

Amnistia

Els independentistes havíem deixat de banda la reivindicació de l'amnistia per als repressaliats polítics catalans, potser perquè fa uns anys, en iniciar la transició post-franquista, semblava que l'amnistia deixava de ser una possibilitat assequible. Vam substituir aquest mot pel l'eslògan més genèric de "llibertat patriotes catalans".

Crec que la situació ara és diferent i que caldria recuperar aquesta reivindicació, que de cap manera ha de desplaçar l'eslògan actual, sinó que el complementa ja que, de fet, l'amnistia hauria de ser la forma concreta desitjable per alliberar els repressaliats catalans, donat el fet que una amnistia, a diferència del que podria ser un indult, no es tracta d'un simple perdó de les autoritats vigents vers uns inculpats, sinó que comporta implícitament el reconeixement que l'acte processat no constitueix cap delicte.

No obstant, la necessitat de recuperar aquesta reivindicació penso que es troba sobretot en el fet que és possible d'aconseguir-la. Segurament serà difícil i llarg d'aconseguir, però ara ja ha pasat a la història aquell temps de la reforma espanyola on per la totalitat de les forces polítiques que van consesuar la Constitució espanyola semblava que ja s'havia tocat sostre en tot (estatuts d'autonomia, amnistia, etc.) Per sort les coses van canviant, i ara també hi ha un context internacional que fa més propícies les innovacions. Sense ser cap expert jurídic cec que una amnistia seria possible per aquestes raons:

1.La mateixa Constitució espanyola no exclou explícitament aquesta possibilitat, ja que si bé en l'apartat (i) de l'article 62 especifica com una de les funcions del rei "exercir el dret de gràcia d'acord amb la llei, la qual no podrà autoritzar indults generals", la possible amnistia penso que no entra en la qualificació d'indult general...

2.Els posicionaments polítics dels diferents partits, i de les institucions mateixes, comencen a canviar. Així com fa deu anys les organitzacions independentistes érem els únics a seguir parlant de l'autodeterminació reivindicada per l'Assemblea de Catalunya...aquesta reivindicació retorna ara en declaracions d'altres forces polítiques. d'aquesta manera, un cop més, la reivindicació d'amnistia ha de situar-se paral.lelament a la reivindicacio d'autodeterminació, ja que lògicament si es reconeix el dret de la nostra pàtria a ser lliure i, implícitament, s'afirma que aquest dret fins ara no ens és reconegut per part dels ocupants, caldria deduir-se que en el moment que pugui exercitar-se el dret d'autodeterminació s'haurà de considerar automàticament com a fora de lloc les acusacions i sentències que persegueixen precisament han estat lluitant per aconseguir la sobirania nacional i la independència de Catalunya, possibilitats que actualment els estats ocupants es neguen a admetre per la via democràtica i pacífica.

3.L'independentisme ha crescut molt àpidament en la consciència dels catalans i les formacions polítiques de l'independentisme comencen a aparèixer com les més capaces d'organitzar el nostre poble en la lluita immediata dels anys que venen. La seva capacitat mobilitzadora va augmentant i ampliant-se.

També creix cada cop més la solidaritat vers els repressaliats independentistes. Tot aquest potencial hauria i podria exercir la pressió a les autoritats ocupants de forma prou important per tal d'exigir-los i aconseguir, una amnistia abans de l'any 1992. A no ser que els governants espanyols preferissin convertir els Jocs Olímpics en la plataforma ideal per a mostrar a tot el món que aquí encara se'ns persegueix i empresona per reclamar uns drets nacionals que ens pertoquen, tal com corresponen a Lituània, a Eslovènia a Alemanya i a totes les nacions del món, com molt bé especifica la Declaració Universal dels Drets Humans de l'ONU.

Pere Bascompte i Carbonell

Albània, la gran desconeguda

La llarga marxa (i 2)

Reprenem aquí l'article publicat en el darrer número del demà sobre l'evolució de la situació a la República Popular d'Albània, elaborat sobre el treball d'Edith Lomel. En aquest segon lliurament, l'autora analitza la realitat social i política més propera d'aquest país tan desconegut

Albània disposa de riqueses energètiques i mineres importants (petroli, mines de crom, coure, níquel,...) i, per això, la voluntat d'industrialització no ha estat aberrant i es pot parlar d'un cert èxit en la valorització del recursos del país. També han sabut treure profit del recursos hidroelèctrics i exportar electricitat a Grècia i Iugoslàvia. Aquest desenvolupament industrial, tot i realitzar-se en detriment del consum, no ha comportat com a Romania l'endeutament exterior via importació de matèries primeres. Així, si a la fi de la II Guerra Mundial Albània era un país molt pobre, sotmès a fams constants i on el paludisme i les epidèmies eren constants. La política del PTA ha suposat, amb aquesta base de partida, un progrés incontestable, ininterromput fins a l'inici dels anys 70. Sense arribar ni de lluny als nivells de la Romania dels Ceaucescu, avui la situació coneix un cert esgotament i s'ha entrat a una situació de regressió econòmica.

A nivell de l'Agricultura, la direcció albanesa va prendre l'opció de mantenir una població rural important, sense cap dels tractaments de xoc habituals en altres països de l'est. El sector cooperatiu, per exemple, s'ha constituït a partir dels lots de terra que havien estat donats als camperols a l'endemà de la presa del poder i, el sector de l'estat a partir dels grans latifundis.

Les relacions comercials

La ruptura al Xina va ser definida pels mateixos dirigents albanesos com "un mal per un bé", doncs Albània va haver de reconvertir i diversificar els seus intercanvis comercials. Fins a partir dels primers anys 70, el partenaire polític era també l'econòmic: el 40 o 50% dels intercanvis es feien amb els successius països i partits "germans".

El 1976, Iugoslàvia esdevingué durant un temps el principal partenaire comercial amb el 16 al 20 % dels intercanvis, a parts iguals amb els paisos occidentals de l'OCDE i els paisos de la CAME (exclosa la URSS). Així doncs s'ha assistit a una mena de reequilibri. Així mateix, Albània manté relacions residuals en molts casos amb països con Algèria o el Vietnam.

Però els anys 70 han estat sobretot els de la reactivació de la política de bon veïnatge i de relacions econòmiques amb Itàlia, Grècia i Turquia. No és doncs certa la confusió freqüent segons la qual Albània no s'hauria obert econòmicament fins l'arribada al poder de Ramiz Alia en el 1985. La diversificació dels intercanvis s'ha iniciat força abans amb l'acord d'Enver Hoxha; cosa que correspon força bé a l'ètica albanesa i a la seva voluntat ferotge de no dependre de ningú.

En el 1976, la prohibició del recurs al crèdit o l'endeutament exterior ha estat inscrit a la Constitució en nom de la preservació de la independència nacional; tota importació doncs ha d'ésser pagada al comptat i en dòlars, o operar una compensació que resulta difícil per un país que necessita, per exemple, material informàtic i que posseeix com a contrapartida una llista de productes per l'exportació insuficientment diversificada.

El paper de Ramiz Alia

Ramiz Alia es presenta ell mateix con "l'hereu" dels Hoxha, malgrat que sota la seva ègida hi ha hagut un clar canvi generacional. El seu propi equip està constituït per gent "sense faltes", que han sobreviscut a les diferents ruptures ideològiques dins del partit; al mateix temps es beneficien d'una formació tècnica i professional que no tenia l'equip anterior. Després de la mort d'Hysni Kapo, el número tres del règim, i de Mehmet Shehu, no resten gaires elements de la vella guàrdia, dels "companys de l'alliberament", amb l'excepció d'Adil Carcani, president del Condell de Ministres o de Nexhmije Hoxha, muller del fundador del PTA, presidenta del Front Democràtic, la principal organització de masses i directora de l'Institut d'estudis marxista-leninistes de Tirana.

Des que Alia arribà al poder, el seu discurs esdevingué més dinàmic i menys opac. S'ha mostrat força actiu en el pla internacional, ha represès el diàleg amb la RFA, amb qui foren trencades les relacions diplomàtiques des del 1945, ja que els alemanys no es feren càrrec del deutes del guerra.

Malgrat això, les relacions diplomàtiques foren reestablertes el 2 d'octubre del 1987; la RFA és un dels països occidentals que poden aportar la tecnologia que Albània necessita. Al mateix temps, la regla de la compensació en els intercanvis comercials, seria els projectes de'empreses comunes amb altres països, on aquest aportarien les inversions en equipaments i els albanesos les matèries primes i la mà d'obra, sense que això impliqui cap participació de capital, que restaria un 100 % en mans albaneses.

Un ferrocarril, lligant Albània amb la xarxa europea, passant per Iugoslàvia, ha estat inaugurat fa dos anys, marcant també la voluntat de trencar l'aïllament. La represa de relacions amb els Estats Units, tal com ha estat anunciat, i l'esmena de l'article corresponent a la compensació en la Constitució, confirmarien la voluntat de canvi per part de la direcció presidida per Ramiz Alia; esdeveniments d'aquesta mena marcarien un tall amb la línia desenvolupada durant més de 40 anys.

Stalin, a la ciutat de Korca (Albània)

Albània i Kòsovo

Els esdeveniments a la regió sota administració Iugoslava de Kòsovo, nodreixen de tenir repercussions a Albània. Les relacions comercials amb Iugoslàvia s'han degradat per causa de la terrible repressió que cau sobre la comunitat albanesa de Kòsovo després de les manifestacions del 1981. Abans, s'havia establert una mena de consens sobre aquesta qüestió amb Tito. La Lliga dels Comunistes de Iugoslàvia i el PTA consideraven que els dos països formaven part dels Balcans, una zona fràgil, la qual cosa conduïa a entendre's malgrat les diferències polítiques i ideològiques. En aquesta època Kòsovo disposava de l'estatut de regió autònoma dins de la república de Sèrbia i els intercanvis culturals entre Tirana i Pristina, la capital de Kòsovo, eren importants. Tot això ha canviat en els darrers anys, agreujant la situació.

Els albanesos han tingut sempre una posició coherent sobre Kòsovo, denunciant la repressió de que eren víctimes "els germans albanesos de Kòsovo", sense reivindicar mai aquesta província. L'actitud del PTA està condicionada per la pressió de la població albanesa que manté una solidaritat força activa amb els gairebé tres milions d'albanesos que viuen a l'altre costat de la frontera.

La inexistència de reivindicació territorial s'explica també perquè la regió de Kòsovo es molt musulmana i la religió no ha pogut ser erradicada com a Albània. A més, la incorporació de Kòsovo podria ser un factor d'inestabilitat sobre una població albanesa que ha estat força adoctrinada durant els darrers 40 anys. El que Albània reivindica amb força es la concessió de l'estatut de república per Kòsovo i la represa dels intercanvis comercials i culturals, segons els acords existents i que Iugoslàvia no respecta.

La situació avui

La pressió provocada pels canvis a l'Est resulta molt més difusa a Albània. No es coneix l'existència d'una oposició organitzada. La pressió a Albània prové essencialment de la joventut, que no dóna el mateix capital de confiança a la direcció comunista que els seus progenitors.

Dins mateix del partit certes forces tiren cap el cantó del canvi, mentre d'altres arrosseguen cap enrera. Però això no pren formes espectaculars; pel moment es el mateix Ramiz Alia qui proposa, acompanya i anticipa els canvis. Des del 1985 algunes mesures s'han pres sobre el funcionament intern que mostren una tendència vers la descentralització de l'economia.

Com ja va ser anunciat, el IX Ple del partit ha elaborat una plataforma en 25 punts, adoptada el febrer del 1990, que suposa innovacions, tot i que han estat presentades com la concreció de propostes precedents i no pas com un viratge. El nomenament dels quadres de les empreses i de les cooperatives ja no es fet pel partit, sinó per les autoritats del districte; aquí hi ha doncs una certa descentralització d'algunes decisions polítiques. El sistema judicial, basat en la jurisdicció dels Tribunals Populars en els que els militants del partit són omnipresents, canvia i el Ministeri de Justícia, suprimit en els anys 60, sembla reaparèixer. S'assisteix també a la introducció de diferents candidatures a les eleccions a l'interior del partit.

Ramiz Alia es mostra clar en els seus discursos per respondre a la pressió creada pels esdeveniments a l'Est. Ha declarat que Albània no tenia cap tradició democràtica abans de 1945, car coneix que en altres paisos son els vells partits els que han ressorgit; a Albània, subratlla Alia, aquests partits eren quasi inexistents, totalment desacreditats i han acabat amb la seva desaparició. Avui, els que es mouen més a l'estranger són els descendents de la monarquia albanesa, residents a Madrid des del 1945.

El factor històric pesa molt en l'absència d'una oposició interior, la població no disposa de gaires referències per oposar o per refusar aquest partit comunista que s'identifica amb el nacionalisme.

El culte a Stalin continua, però el darrer aniversari del seu naixement no ha estat a penes evocat en la premsa albanesa, tot i que abans era quasi una festa nacional. Existeix doncs un canvi d'actitud també en aquest terreny.

Però per continuar defensant el seu model de socialisme, la direcció del PTA ha hagut de modificar el seu discurs. Ahir el discurs insistia en el fet que el país era el defensor i el continuador del projecte de socialisme definit pels clàssics. Avui, Ramiz Alia insisteix més sobre les especificitats del comunisme albanès, sobre la "psicologia nacional", sobre les tradicions albaneses, justificant així "el socialisme albanès".Es tracta d'un discurs força defensiu.

Resulta difícil de preveure què pot passar a Albània. Però com arreu, la societat albanesa s'infiltrarà per les esquerdes obertes per les diferents mesures de liberalització de la vida política i econòmica, per limitades que siguin en aquests cas.

Traducció i recull:
J.F.

Un "bon home" que torna a ser recordat

L'últim Tsar

Els nous "vents de l'est" han obert molts camins. Alguns apunten cap al futur, la renovació i les llibertats. Altres ho fan cap el passat: són els vents que volen recordar la "santa Rússia", el xovinisme i antisemitisme ferotge, l'anticomunisme primari

Aquest seria el cas del grup Pamiat i d'altres cercles monàrquics que cada any commemoren, entre el 16 i 17 de juliol, l'execució de Nicolau II, l'últim Tsar, i de la seva família, a la ciutat d'Ekaterimburg. Ara, amb ocasió d'una subhasta d'alguns records de la família reial a la famosa Sotheby's de Londres al passat abril, una espuma d'aquest vent ha arribat fins a nosaltres a través d'alguns diaris.

Totes les conjuntures reaccionàries han comptat amb un important apartat d'exaltació monàrquica. TVE va oferir no fa gaire una sèrie documental sobre les monarquies europees amb un rerafons que rememorava els contes de fades més ridículs. Cap comentari sobre els petits o grans pecats (per exemple, les inclinacions nazis que van tenir alguns destacats membres de la monarquia europea) que pogués enterbolir el panorama.

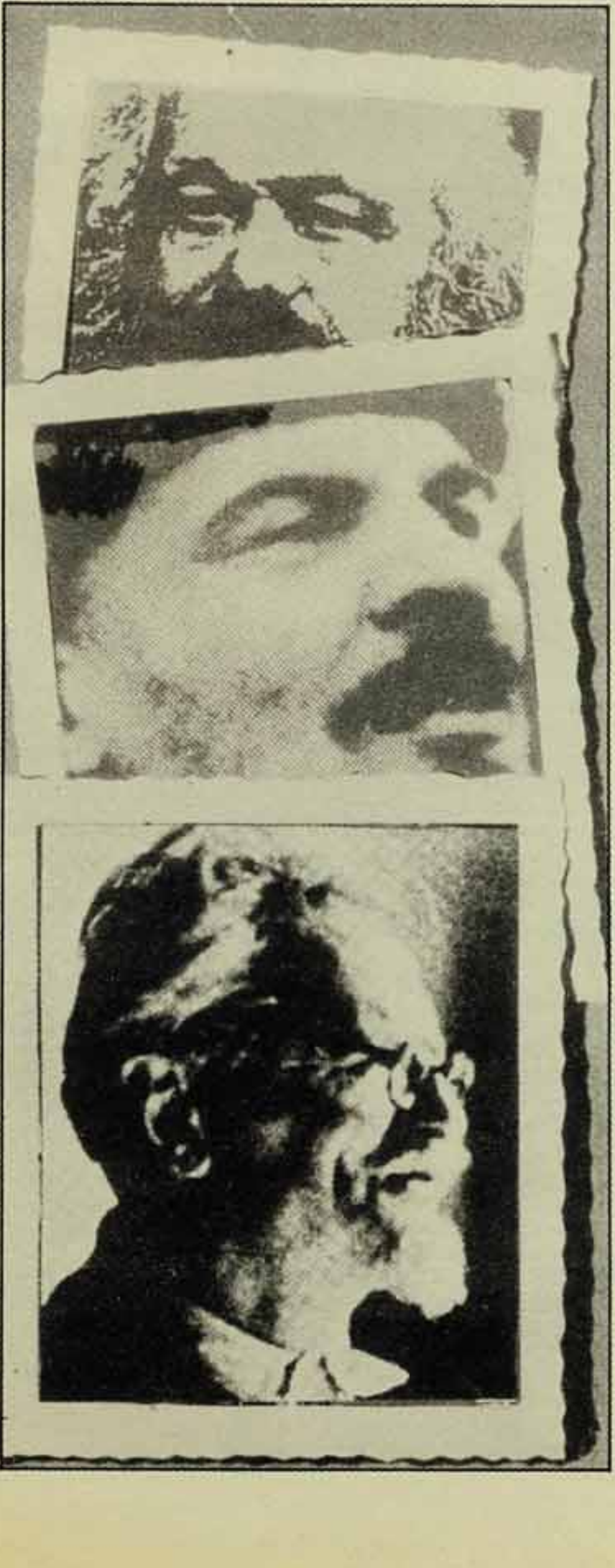
El cas de Nicolau II era "problemàtic" des d'abans de l'any 1917. El tsarisme era la monarquia més desprestigiada d'Europa. Durant la Gran Guerra va ésser el principal pretext argumental de la propaganda bèl.lica alemanya.

El desprestigi d'aquesta monarquia havia estat ben forjat per ella mateixa. S'havia oposat a qualsevol obertura, enviava els revolucionaris a Sibèria, periòdicament responia amb una gran matança (com les de 1905 i 1912) als moviments reivindicatius. A més, Nicolau II va mostrar-se com el més inepte i cretí de tots els Romànov. Fins i tot el seu cosí germà, Jordi V, rei d'Anglaterra, va negar-se a moure un sol dit per salvar-lo, tot i que ambdues monarquies havien estat aliades durant la guerra.

Un bon home

Les crítiques més directes contra Nicolau II i la seva Cort no van provenir dels marxistes, ocupats en coses més necessàries pels moviments socials tal com desllindar els camps amb les classes dominants. Classes que no volien el tsarisme, però que tampoc podien viure sense ell. Van ser els liberals els que, en la seva desesperació per no trobar en la monarquia la més mínima comprensió constitucional, van escriure més durament contra el Tsar i la Tsarina. Un liberal conegut, Rodzianko, per exemple, donà un desil.lusionat testimoni d'aquell home amable i apocat, allunyat de la vida fins extrems increïbles.

Tot això era bastant conegut, i molt rarament els adversaris d'Octubre recordaven la monarquia en les seves argumentacions. Malgrat tot, no faltaven contribucions com la de la indústria de Hollywood o la de certa historiografia britànica obertament "revisionistes", molt en línia amb les anomenades "revistes del cor". Ens referim, per exemple, a la pel.lícula de F. Schaffner (un lliberal procliu als Kennedy), "Nicolau i Alexandra" (1971), rodada a Castella i que alguna gent recordarà com una cosa impresentable. De totes maneres, la dreta és obstinada. Carles Sentís, President de l'Associació de Periodistes de Catalunya, ens parla a "La Vanguardia" del 24 de febrer passat d'un "bon home que per comoditat o falta de caràcter va abandonar-se a l'absolutisme". En termes eclesiàstics, això seria anomenat "pecat venial".

Les seves paraules, com les de l'historiador britànic Norman Stone ("El País" del 8-4-90), estan plenes d'una benevolència que ensenya les seves urpes quan el tema tractat són els bolxevics.

Aquests comentaris venien a rel de l'esmentada subhasta mencionada on hi havia el Diari del Tsar. En els articles esmentats es citen les darreres pàgines d'aquest Diari, naturalment les més patètiques.

La rehabilitació és, certament, un tema secundari (ningú es fa il.lusions en reivindicar la Cort Tsarista a la URSS) en relació a la qüestió central: inculpar els bolxevics, adjudicant-los-hi un capítol important al "museu dels horrors", i provar, com diu en Sentís, "la responsabilitat de Lenin", l'"ídol" a enderrocar després de l'oprobi del caigut Stalin.

Assassinat pels seus esclaus

Al principi, els bolxevics no tenen un pla precís en relació a Nicolau II. Al principi de la revolució van oblidar-se de la família reial i el van deixar amb bona part del seu sèquit, sense molestar-lo pràcticament. Hi havia els cèlebres precedents de Carles I, Lluis XVI i Maria Antonieta, "màrtirs" del Terror, decapitats en dues revolucions que marquen el naixement de l'Edat Moderna i del que, per entendre'ns, avui diem llibertats democràtiques... Possiblement els bolxevics tenien al cap la famosa frase de Marat, "Ai de la revolució que no tingui suficient valor per a decapitar el símbol de l'antic règim!", i d'altres, no menys contundents, de Saint-Just o Robespierre.. Tenien assumida també la ira crítica de la tradició republicana que pot resumir-se amb aquella frase d'Oscar Wilde que diu que el poble, sota les monarquies, es veu obligat a imitar els que són molt inferiors a ell.

Diu Stone que, possiblement, els bolxevics només pensaven executar Nicolau II. També s'ha dit que volien fer-li un gran procés, un judici a l'antic règim. Fer amb això ben evident les responsabilitats del tsarisme amb la Gran Guerra - fet històric quasi impossible de trobar en la literatura de la "sovietologia"-, i Trotski estava empenyat en fer de fiscal. No va poder ser. La revolució que havia començat com un acte final d'un procés dens de maduració iniciat al febrer, i que podia comptar les seves víctimes amb els dits de la mà, vaveure's al juliol de l'any 1918 acosada per l'avanç de la famosa legió txeca. Al darrera d'aquest avanç estaven els Aliats, les potències "democràtiques".

Ekaterimburg es trobava molt a prop del front de guerra. A Moscou es temia, amb sobrada raó, que els "blancs" volien rescatar la família reial. La qüestió no era pas una bajanada: els "blancs" estaven dividits, i un Romànov podia unir-los. Això va ser el que va determinar la seva sort.

L'execució va ser força cruel. Els Guàrdies Rojos que varen encarregar-se del fet, mataren tota la família, inclòs el successor del Tsar, el petit hemofílic que anava en cadira de rodes. També els servidors que els acompanyaven. L'escamot que els va fusellar va funcionar barroerament, com era lògic tractant-se d'una milícia improvisada, i va caldre passar al tret a la nuca. Després les despulles foren cremades. No es va deixar cap rastre. Poc temps després, Kolxak, una espècie de Franco dels "blancs", entrà a Ekaterimburg i formà una comissió investigadora. No va trobar cap supervivent per poder aixecar una bandera dels Romànov.

La "responsabilitat" de Lenin

Sentís va molt endarrerit pel que fa a la responsabilitat de Lenin. En el seu "Diari de l'exili", Trotski assenyala una conversació amb Sverdlov, en la que aquest diu sobre la decisió de l'execució: "Ho vam decidir aquí. Ilich va pensar que no convenia deixar als blancs una bandera viva entorn a la qual unir-se, especialment en circumstàncies tan difícils com les presents... No vaig preguntar més i vaig considerar conclòs l'assumpte. De fet, la decisió havia estat no solament expeditiva sinó necessària. La severitat d'aquesta sentència sumària mostrà al món que seguiríem lluitant sense pietat, sense que res ens aturés..."

L'any 1935, les dades principals de l'execució foren airejades. La família reial fou considerada màrtir en molts mitjans lliberals i va utilitzar-se com a part de la campanya anticomunista. Alguns revolucionaris sentiren possiblement alguna cosa semblant al remordiment. El fet és que l'any 1918 la història no era motiu d'orgull pels bolxevics que havien començat la revolució abolint -entre d'altres coses- la pena de mort. Sens dubte va haver-hi a Ekaterimburg una crueltat afegida, innecessària, de la que de cap manera pot culpar-se Sverdlov o Lenin.

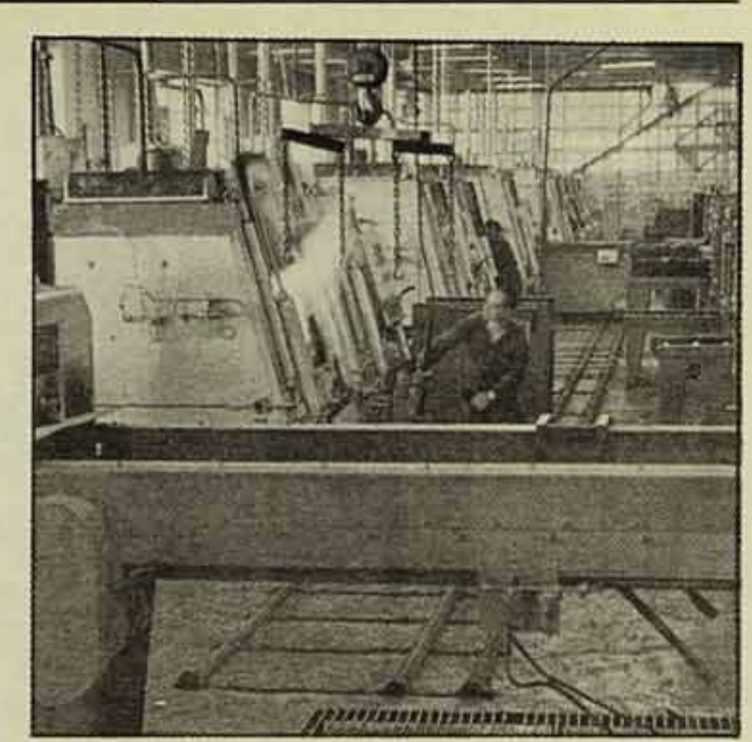
Per aconseguir la seva culpabilitat cal fer un exercici pseudomoralista i oblidar el que comportava ser Romànov l'any 1918. En quina situació estava col.locada la revolució amb la intervenció estrangera, la naturalesa feixista "avant la lettre" de l'exèrcit blanc... Pot acusar-se d'insensibilitat Lenin i Trotski ara, des de lluny, en un altre món, oblidant que en aquells temps els dilemes entre la vida i la mort, entre la pietat i l'horror... tenien l'antecedent del tsarisme, d'una Guerra Mundial inqualificable, de totes les espases de la reacció europea i nordamericana apuntant contra les conquestes de la revolució.

J. Gutiérrez Alvarez

Seguretat i Higiene en els llocs de treball

La salut desemparada per l'administració i les lleis

Malgrat la relació indiscutible entre el medi ambient laboral i la pèrdua de salut de la població, la postura i actitud de l'Administració és l'acceptació de que les condicions de treball actuen de manera negativa sobre la salut, com si es tractés d'una condició o "fatalisme" insuperable. És evident que d'aquesta situació en surt principalment beneficiada la patronal. Els treballadors i treballadores tenim davant nostre un gran repte que aconseguir: la salut com un dret a defensar, com una realitat a conquerir.

La pèrdua de salut no és fruit de la casualitat, ni es deu a un fatalisme individual, sinó que l'hem d'entendre com un fenomen col.lectiu.

Actualment ningú posa en dubte la relació entre la pèrdua de salut i el medi ambient (entès en el sentit ampli de totes aquelles característiques que envolten les activitats dels éssers humans: contaminació física, química i biològica, hàbits, alimentació, habitatge...). I quan parlem de medi ambient és evident que les condicions de treball són un dels factors més importants que hem de tenir en compte.

És en el lloc de treball on passem un terç de la nostra jornada, on els nivells de contaminació acostumen a ser més elevats, on existeixen relacions jeràrquiques imposades... i un llarg etc que caracteritza a les condicions laborals com una de las variables més importants que incideixen sobre la salut de la població.

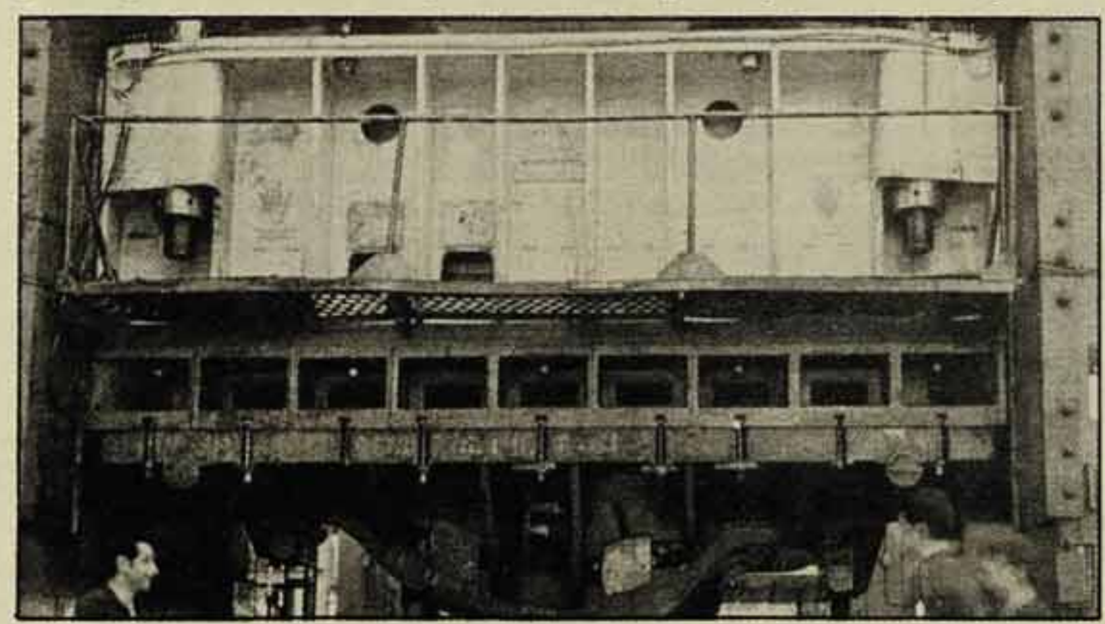
Però malgrat l'evidència de la relació entre salut, medi ambient i condicions de treball aquest és un tema que no se li dóna la importància que té. En els darrers anys hem observat una major sensibilitat, encara que insuficient, per part dels Sindicats, però continua sent oblidat tan per l'Administració, com per la patronal.

Una legislació obsoleta i poc útil

Un dels elements que ens demostra que en els temes de Seguretat i Higiene en el Treball no ha millorat massa la realitat és la legislació obsoleta que regula actualment aquest tema.

L'Ordenança General de Seguretat i Higiene en el Treball, així com la reglamentació que regula la constitució i funcions dels Comitès de Seguretat i Higiene en el Treball, són lleis de l'any 71, l'Ordre que regula els Serveis Metges d'Empresa és de l'any 59, el Quadre de Malalties Professionals és del 78... i un llarg etc que ens demostra que a l'Administració no és un tema que li preocupi massa i que la pressió per part dels Sindicats no ha estat suficient en aquest tema.

L'entrada de l'Estat espanyol a la CE ha suposat la introducció i posada en marxa d'una sèrie de legislació que comparada amb el que hi havia abans suposa alguna millora. Com és el cas de la legislació de temes com l'exposició a l'amiant o asbest, el soroll, el plom, la senyalització dels riscos en el lloc de treball, la prohibició d'algunes substàncies cancerígenes (com el benzè). Però no totes les lleis adaptades a la normativa de la CE han suposat millores. Algunes han significat el reconeixement legal de topalls més alts de risc, com és el cas del soroll, i en d'altres casos la normativa és tan poc específica que a la pràctica no és un instrument útil per a la prevenció (com ens trobarem quan s'aprovi la normativa del treball relativa a les pantalles de vídeo-terminals, actualment en fase de projecte).

El problema en el tema de la prevenció en les malalties i dels accidents en els llocs de treball no és només un problema de legislació. Des del mes de març d'enguany, i segons la nova normativa del soroll, totes les empreses havien de tenir un estudi del nivell de soroll i un pla de prevenció en el cas de considerar-se l'existència de risc. Però malgrat ja han passat tres mesos, la normativa està molt lluny de la realitat, ja que pràcticament cap empresa ha fet un estudi global dels nivells de soroll. També cal analitzar que poques empreses han estat obligades a fer-ho, o bé, sancionades per la Inspecció de Treball. Crec que les raons fonamentals d'aquesta realitat són tres: que els empresaris no estan obligats a la pràctica a fer inversions per la millora de les condicions de treball, que l'Administració no fa un seguiment sobre el tema, i en tercer lloc, que els treballadors i treballadores exposades, així com els Sindicats, infravaloren el risc, o bé, desconeixen aquesta llei.

La patronal sí que ho té clar

Si refresquem una mica la memòria recordarem que l'any passat la CEOE va recomanar que uns dels temes que no s'havien de pactar en els convenis col.lectius eren els relacionats amb la Seguretat i Higiene en el Treball. Aquesta actitud no ens ha d'estranyar ja que reforça a curt termini els interessos de la patronal d'aconseguir el màxim guany, encara que sigui a costa, entre d'altres coses, de la salut dels treballadors i treballadores. Però la diferència entre l'any passat i enguany és que ara no s'ha fet públic, però l'actitud de la patronal contínua essent la mateixa: la negativa constant i permanent a que s'introdueixin en els convenis col.lectius reivindicacions de millores en les condicions laborals.

Molts dels temes de la postura de la patronal en els conflictes d'aquest tema resten amagats i no són notícia a la premsa, ni arriben al coneixement de les persones més directament implicades: les persones exposades al risc. Una "anècdota" ens pot ajudar a explicar aquesta afirmació. Quan es va aprovar la reglamentació de l'asbest es va introduir la necessitat de realitzar una prova de detecció precoç de les alteracions pulmonars anomenada difusió pulmonar. L'obligatorietat d'aquesta prova va fer aixecar les veus de les Mútues Patronals i Organitzacions Empresarials. La seva raó: el preu elevat de la prova. Al cap de poc mesos desapareixia com a prova obligatòria; en aquesta darrera decisió, evidentment responsabilitat de l'Administració, no es varen tenir en compte els avantatges sanitàries que aportava la realització de la prova. En aquest cas la pressió de la patronal va tenir més força que l'exercida pels Sindicats.

També cal assenyalar que l'Administració davant els problemes de Seguretat i Higiene en el Treball tanca els ulls i els ignora.

A l'Administració no li preocupa la realitat

És així que es queden tan satisfets quan les estadístiques assenyalen que a l'Estat espanyol és el lloc de tot Europa on la incidència de Malalties Professionals és més petit. Però mai s'han preguntat el per què, o com a mínim no ho fan públic, malgrat estic convençuda que no pensen que aquesta data estigui relacionada amb la realitat de les condicions medi-ambientals en el treball.

Com a darrer aspecte assenyalar que la Generalitat també té un "oblit" en aquest tema. A l'any 89 es crea una Mesa sobre Salut Laboral en la que formaven part la Generalitat, CC.OO., i UGT, i al juliol del mateix any es van firmar uns acords que es caracteritzen per la seva ambigüitat i dificultat de seguiment. La tapadora de la Generalitat ha estat i continua essent la cançoneta segons la qual no té competències per legislar i aconseguir millores entorn aquest tema. És veritat que no té totes les competències, però encara és més veritat que tampoc té la voluntat política.

Una de les competències que té el Govern de la Generalitat és fer el seguiment de les empreses que treballen amb certes substàncies considerades com a tòxiques, i actualment legislades, com és el cas del plom. Doncs bé, a la Memòria de la Generalitat de l'any 88 -que és la darrera publicada- assenyala que en el seguiment del risc per plom al Principat són 181 les empreses censades, han estat inspeccionades 171. Cal aclarir que a la teoria són moltíssimes les empreses que utilitzen plom o els seus compostos en els processos industrials, com és el cas de la fabricació i utilització de moltes pintures, vernissos i colorants, la fabricació i reciclatge d'acumuladors, la indústria del vidre i la ceràmica, alguns treballs d'imprempta... i un llarg etc. Així, que aquesta xifra de 181 empreses que utilitzen plom no se la creu ningú, i ens demostra que malgrat existeixi una reglamentació, la majoria de les empreses que treballen amb plom no estan controlades, ni inspeccionades per l'Administració competent.

La salut: un dret pel qual lluitar

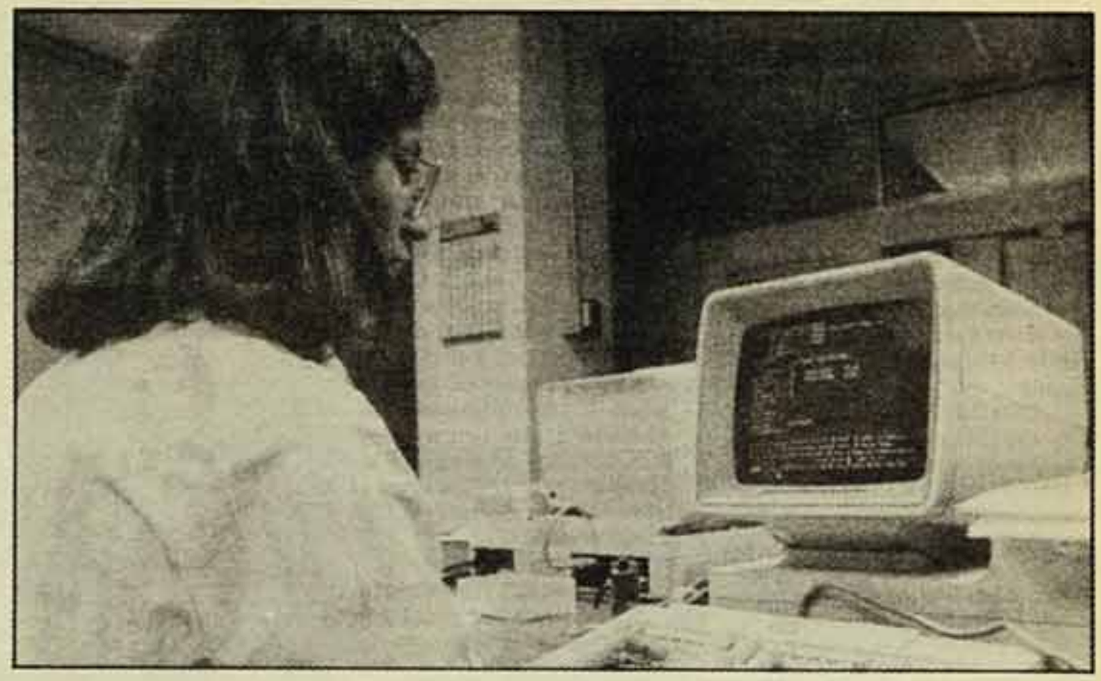
Aquesta realitat de la Lleis i l'Administració no ens sobta, però sí que ens ha de preocupar, i és un element que hem de tenir en compte en les nostres lluites per la millora de les condicions de treball. Cal pressionar l'Administració per tal que aquesta realitat canviï, però a la pràctica també és necessari que en l'acció sindical introduïm altres formes de lluita, ja que la denúncia en molts casos no ens serà útil per aconseguir els nostres objectius preventius.

La lluita per aconseguir millores en els Convenis Col.lectius és una de les vies actualment poc desenvolupades, però sens dubte és una de les millors formes per tal que el treball no suposi la pèrdua d'aquest dret individual i col.lectiu tan important a defendre com és la salut.

Neus Moreno

Després d'onze anys:

La vaga d'assegurances

El 25 de maig el sector d'assegurances es va aturar. Era la primera aturada després d'onze anys d'un sector on hi treballen 45.000 persones. El nostre col.laborador, Llorenç Buades, membre del Consell Federal d'Assegurances de CCOO, analitza pel demà aquesta lluita

Des de 1979, l'any de la darrera mobilització del sector d'assegurances fins avui han passat moltes coses; estructures sindicals aleshores importants com la CNT i la USO han desaparegut del mapa; FEBASO UGT (Sector d'Assegurances) ha perdut tota l'estructura pròpia i es més una xarxa electoral que una organització sindical; i, fins i tot CCOO que està al capdavant del ram, electoralment, ha sofert una minva molt important de l'estructura. El desencís en l'evolució política, l'acceptació d'acomiadaments pactats, l'escalada electoral dins les opcions reformistes i la feblesa de la resposta sindical als plans de reconversió, han deixat molta gent al marge, i, de fet només a les ciutats més importants s'ha pogut mantenir una vida sindical efectiva.

Una patronal agressiva

Tot i que els primers anys de sindicalisme de classe suposaren victòries importants en relació a la jornada laboral (35 hores del maig a l'octubre inclosos), la incorporació de les mútues al conveni, millora o manteniment del poder adquisitiu; també s'han sofert importants retrocessos: s'han despenjat amb un conveni propi el subsector de corredurіes i agències, s'ha acceptat, en funció d'un creixement dels llocs de treball que després no s'ha produït, l'eliminació del plus de residència a les Illes Balears i a les Canàries pel personal contractat a partir del 1980 (la qual cosa suposa un 30 % sobre el sou base). En definitiva, es va entrar en una política de concessions a la plataforma d'una patronal cada cop més agressiva.

Però la qüestió més important no és el que s'ha perdut a la mesa de negociació estatal. La patronal, en un moment donat optà per canviar de tàctica i introduir, empresa per empresa, allò que no havia pogut canviar a la mesa de negociació estatal. Passant fins i tot per damunt del Comitès, imposà un model de relacions individualitzades, de manera que la resistència numantina de les condicions pactades a la mesa estatal, en temes com la jornada partida, avui ja no constitueix un problema per a la patronal. Paulatinament, la patronal ha imposat les seves reivindicacions al sí de les empreses, amb la participació o no dels Comitès, de manera que s'ha anat creant uns desregularització important de les condicions laborals. La massa salarial del sector es reparteix cada cop més fora del conveni, en funció dels criteris de les direccions empresarials, mancant fins i tot del nivell privat qualsevol relació contractual.

La vaga del 25 de maig

La lluita del 25 de maig es plantejà aleshores per tal de donar a la mesa de negociació estatal un contingut real sobre el sector. No és el fet de la diferència entre el que ofereix la patronal (un 7,5 % amb revisió al 7,5 %) i el que demana la representació laboral, quantificable en 500 milions, el motiu més important de la lluita. El real motiu de la vaga és el de situar sobre la mesa els 17.000 milions que és reparteixen anualment al sector al marge del conveni. Una lluita, en definitiva, per revitalitzar la negociació col.lectiva enfonsada per la pràctica de les relacions individualitzades.

Amb manca de confiança en les pròpies forces, les direccions sindicals convocaren l'atur del 25 de maig. Manca de confiança en relació amb la feblesa organitzativa i en l'escassa participació dels i les treballadores aquests darrers anys en el seu conveni. I, malgrat tot, l'atur ha sortit força bé, fins i tot a indrets i localitats o a empreses on, per manca d'activitat sindical, no s'esperava gran cosa. La vaga ha estat particularment important en el seu seguiment a Saragossa, Bilbao, Palma, València, Alacant, Vigo, Sevilla, Oviedo i Pamplona, al marge de les grans concentracions d'aquest sector financer implantat especialment a Madrid i Barcelona.

Constitueix aleshores un pas endavant cap a la recomposició sindical del sector i pot ser igualment exitós cap a l'increment de l'avantguarda, ara reduïda, que manté l'expectativa del sindicalisme de classe.

Sense aventurar falses expectatives, es fàcil creure que el proper dia 21 la patronal del sector UNESPA modificarà la seva proposta i seria important obtenir d'aquesta moguda una sortida exitosa que possibilités revitalitzar la negociació col.lectiva.

La no signatura d'un conveni, en una situació de desregularització de les relacions laborals, i, remetent al sí de cada empresa la seva solució particular, no és especialment favorable. Ans al contrari, és al sí de les empreses on la patronal ha trobat més facilitats per imposar la seva dinàmica agressiva.

En qualsevol cas, és la gent que s'ha mobilitzat, l'avantguarda sindical del sector la que ha de decidir en relació al conveni, en un procés de debat ample, on en funció de la proposta patronal s'hauran de prendre les mesures pertinents. No seria bo que l'esquirolatge jugàs el paper fonamental de la decissió. A la fi, l'esquirol ja ha dit la seva. El que importa ara és la connexió amb la voluntat de la gent que s'ha mogut per un conveni digne.

El paper dels sindicats no presents a la mesa: LAB i CGT

La nostra valoració respecte a l'esforç de LAB per mobilitzar el 25 de maig, és totalment positiva. No podem dir el mateix de la CGT que ha jugat un paper fins i tot actiu en algunes empreses cap a l'esquirolatge.

Siguin quines siguin les valoracions de la CGT, molt feble numèricament i bastant "off side" del que aconteix al sector, després de molts anys d'inactivitat, no consideram que la seva resposta contribueixi precisament a la seva recomposició.

La recomposició d'un sector d'esquera sindical no pot fonamentar-se en la gent més endarrerida sindicalment, la que resta asseguda a la cadira en un dia de vaga. La recomposició de la CGT només es possible sobre el sector actiu i no sobre el passiu.

L'opció feta per la CGT, tot i quan aquest no fos el seu conveni, no pot ser més errada. Aquests, amics, no és el camí. Sense estalviar crítiques al reformisme calia mobilitzar, o quan no (per tal de no fer el joc) restar apalancats/des a casa. Però encalentir la cadira en dia de vaga, significa fer objectivament l'opció de la patronal. I el fet és que la patronal ha fet circular el missatge de la CGT contra la vaga, on evidentment el que importa a la patronal no és tan el missatge subjectiu de la CGT, sinó el seu objectiu immediat: escalfar la cadira.

Pensam aleshores que les direccions de CCOO i UGT gaudiran de recursos sobrats a l'hora de debatre amb els treballadors i treballadores sobre el missatge d'una CGT que no podrà adreçar-se al sector més actiu ni tampoc al passiu.

L'èxit de l'esquirolatge seria en qualsevol cas al servei de la patronal.

Llorenç Buades

Iugoslàvia

Feminisme d'ahir i d'avui

Reproduïm una entrevista que "Cahiers de Feminisme" li va fer a Vanda Krajinovic, cineasta i feminista d'origen iugoslau. Parlar de Iugoslàvia, avui, és evocar un país amb grans dificultats, amb tensions nacionalistes i una inflació galopant. Ara que tornem a mirar a l'Est d'una manera nova, ens sembla també molt important saber que fan i pensen les "feministes"

Què és el que t'ha fet arribar a definir-te com a "feminista"?

El meu feminisme ha estat primer de tot, una revolta contra un pervindre individual, que havien decidit per mi des de la infantesa. La societat organitzava la meva vida: quan dic societat, es tracta exclusivament de la dels homes, del meu pare, els meus germans, els meus mestres. Als setze anys em volien fer entrar al partit (la Lliga dels Comunistes iugoslaus); em deien "la sufragista", quan expressava la meva opinió. Però ho vaig refusar. Volia fer alguna cosa per mi mateixa.

Després de comprendre que a Iugoslàvia no podia fer els estudis que volia vaig anar a Gran Bretanya: al meu país l'única ciència reconeguda es deia "politicologia", quan el que jo volia era estudiar cine fet per dones. La història del cinema iugoslau es bastant clara: sobre 900 films realitzats des de 1945 només 11 són fets per dones, 8 d'ells realitzats per la mateixa dona i els altres 3 per autores diferents.

Què fas ara?

Treballo per a la televisió iugoslava, però tinc dificultats per a situar-me. Quan refuses seguir a les files oficials, esdevens lògicament bastant marginal. I em costa guanyar-me la vida dia a dia; a la televisió se'ns paga per producte acabat: quaranta minuts d'emissió, són quaranta minuts de paga, tant si has tardat dos dies com sis mesos!

Ens podries parlar de les feministes a Iugoslàvia?

Em sembla que som unes 100, en especial a les tres grans ciutats del país, Ljubljana, Zagreb i Belgrad. Hem tingut dues trobades nacionals, una Ljubljana i una altra a Zagreb. A aquesta ciutat hi ha una llarga tradició feminista, és una ciutat carregada d'història, amb una antiga universitat i moltes dones actives en lletres i art... En canvi, a Belgrad, a causa del règim, el passat ha esta oblidat, en especial el de les dones i la seva cultura: a tota la ciutat només hi ha l'estàtua d'una dona, a un parc públic. Però, aquest passat existeix; entre les dues guerres, una poesia feminista s'ha desenvolupat, però la més antiga poetesa ha expurgat de la seva obra els seus poemes feministes. Ho explico a "Crònica feminista" els temps forts de la història del feminisme iugoslau: al segle XIX, al moment del naixement de les idees i dels ideals socialistes, joves heroïnes (fins ara totalment desconegudes pel públic) comencen a pensar en el sufragi de les dones. Els anys 1880, ciutats com Novisad, Zemun i Belgrad tingueren associacions de dones, organitzades al voltant de l'emancipació nacional. Després de l'alliberament total del país es crearen més clubs de dones, filantròpics, que als anys 20 formaren una associació que es deia "Aliança de societats de dones iugoslaves" (...) El 1927, algunes feministes crearen un partit polític de dones. Exigien el dret a vot, la cobertura social pels més pobres, una actitud de comprensió per la prostitució. Treballaven activament en campanyes literàries, per l'educació general dels camperols i dels treballadors, publicaven llibres de dones i bibliografies dels escrits de dones. Quan la monarquia iugoslava entra al període de dictadura precedent a la Segona guerra, les feministes eren encara actives, construïren hospitals i protestaven contra la guerra que venia. A les notes d'una reunió de l'Aliança a 1940 es pot llegir aquest darrer missatge feminista: "Germanes feministes, reforceu les files de l'antifeixisme! Durant la guerra i fins el 1954, les dones eren al "Front Antifeixista de Dones" (AFZ), que fou abolit per un decret per l'actual govern i mai més hi hagut una organització de masses de dones.

Poques persones a Iugoslàvia coneixen aquests fets; l'opinió oficial ja l'hem sentida: "període regressiu i burgès". De tal manera, que el feminisme iugoslau actual ha de buscar les seves arrels fora, i té influències molt diverses; l'absència d'història pròpia a les consciències ha creat aquesta situació on es desenvolupen tensions entre les influències feministes angleses, americanes i italianes

Quines són les activitats dels grups feministes?

Són bastant variades. Moltes dones porten un treball d'enquesta sobre el treball domèstic, per exemple, o sobre la brutalitat masculina. La qüestió de la violència ha estat molt particularment desenvolupada, doncs a Zagreb, des del 1987 hi ha un centre "SOS-Dones maltractades", amb una audiència real. I aquest 8 de març de 1990 s'ha obert un altre centre a Belgrad. Però quina ironia que aquest telèfon, quan estem vivint la militarització progressiva de la vida quotidiana: si una albanesa de Kosovo truca a causa de la violència, què li podran respondre les feministes en serbi?

De fet, les feministes són encara molt marginals. Hi ha una organització de dones a Belgrad, la Conferència per l'estatut de les dones, que lluita pels drets de les dones. Entrevistada a l'equivalent de la revista LUI, la presidenta de la Conferència ha declarat, sense riure: "si fos rica, jo podria seguir essent feminista, però escolliria més aviat ser una dona fatal". L'afany de guanys materials és molt poderós i és molt alimentat pels diaris femenins de gran tirada. Això també existeix al vostre país, però a Iugoslàvia és encara mític

Quina és la situació real de les dones iugoslaves?

És casi impossible de respondre a aquesta pregunta, doncs no hi ha cap estadística que parli d'això. L'Oficina Central d'Estadística només fa un any que és oberta pel públic. La investigació periodística no existeix: es donen els fets als periodistes i ja està. Es pot dir que les dones estan cuidades pels homes: ja sigui com a parades o com a notreballadores. Moltes són camperoles (47%). La inflació està pels vols de 3000% per any, el que pot donar una idea de les dificultats de la vida quotidiana: és impossible en aquest context de gestionar un estructura familiar.

Els antics mecanismes de gestió han desaparegut, però no hi ha res que els substitueixi. Els esdeveniments rumanesos han suscitat l'esperança; però en la realitat no passa res. Es parla molt, però pocs saben parlar "democràticament": hi ha molta falta de pràctica i fins i tot de teoria en aquest terreny. Els petits partits han estat autoritzats des de fa unes setmanes, però fins ara és més una comèdia que altra cosa; sobretot el que hem vist és renàixer partits nacionalistes d'abans de la guerra.

En aquest nous debats, les opinions de les dones són rares. Per tal de fer-se entendre cal ésser professional reconeguda de la paraula. De totes maneres, les dones no són vistes com part de les potencials reformes. Al cap i a la fi, la nostra societat és totalment patriarcal: una dona sense fills, no és considerada una dona, sobretot des que hi ha una política natalista a Sèrbia (front a les albaneses que tenen a vegades més de deu fills). L'avortament continua essent legal, però a un preu inassequible. I pel que fa a la contracepció, es fa difícil trobar "píndoles" de manera regular. Les feministes iugoslaves estan decidides a donar la batalla, malgrat aquesta situació tant desfavorable. Cal que unim les nostres forces, de manera ferma i coordinada. Ens cal trencar l'aïllament i teixir el màxim de llaços amb les feministes d'altres països.

Traducció: M.C.

No som ni tres, ni quatre

Això ho diuen les lesbianes feministes de Barcelona, per convidar-nos a les manis, festes i xerrades que aquest any es celebraran per commemorar, una vegada més, el Dia de l'alliberament Gai i Lesbià. Ens agrada sentir-ho perquè és una frase xula i provocadora. Qui s'atreveix també a dir com elles, "soc lesbiana i m'agrada"?

Perquè ésser lesbiana es un plaer, no ho sabíeu? I si els gais comencen a ésser tolerats (com diuen en una pàgina d'aquest mateix periòdic) a les dones se'ns ignora. Per alguns, encara no tenim sexualitat. Estem fora de la sagrada norma heterosexual. No podem reproduir. I, ja se sap, el sexe té una finalitat diferent al plaer... i, per tant, les dones som ignorades...

Els temps que corren no són gaire propicis al plaer. Per si faltava alguna cosa, la SIDA ha servit per estigmatitzar a gais i homosexuals (entre d'altres) i a fer parlar de la por al sexe per tornar anys enrera.

Fins i tot a EEUU s'han permès el luxe de controlar i prohibir l'entrada d'homosexuals, norma que no feien servir des de fa temps, i alguna gent no ha pogut entrar a la Conferència del SIDA que s'ha realitzat a San Francisco.

La guerra santa de l'Islam també amenaça els minsos drets de les dones islàmiques.

Cal, doncs, aprofitar aquests dies per tal d'aplegar esforços pel dret al plaer per a tots i totes, per tal de respectar la diversitat i la diferència de les opcions sexuals, sense dogmatismes, repressions ni categories...

Les lesbianes ens han ensenyat al Moviment Feminista la lluita contra la sexualitat imposada, contra la norma, el respecte per la diversitat i això cal que ho estenguem arreu, abans que estem pitjor... Cal que amb elles reivindiquem el dret al plaer, i amb elles seguim lluitant contra la marginació i uniformització i la por que es segueix respirant...

Que aquest juny escampi, després de la revetlla, els crits, cants i balls de lluita per l'alliberament sexual i que duri tot l'any. Anys i panys de plaer... sexual.

Reconeixement legal de les parelles homosexuals

Entre la integració i el reconeixement

A Dinamarca, les parelles d'homosexuals i lesbianes ja es poden casar pel civil. La notícia va saltar a l'actualitat el mes d'octubre passat, els diferents mitjans de comunicació se'n varen fer ressò. La "progressia" de sempre ho valora com un triomf de les democràcies més avançades, aquella mateixa "progressia" que nega a Juan Reina, el dret de successió per la mort del son company, treballador del Patronat Municipal de Guarderies, regida per l'Ajuntament de Barcelona (majoria PSC-IC)

Pel que fa al tema del company Reina, ja em parlarem més endavant, un pic analitzada quina ha estat la història recent del debat sobre la parella homosexual, tant socialment com dintre del mateix moviment d'alliberament gai.

Dinamarca és efectivament el primer país que regula el dret a la unió legal de dos homes o de dues dones, en equiparar-la, a la pràctica, gairebé al mateix nivell que el contracte matrimonial heterosexual. Diem "gairebé", perquè hi ha hagut alguns matisos a l'hora d'adoptar nens o tocant a la pàtria potestat en el cas de les lesbianes

A casa nostra...

A Catalunya, tenim dues experiències pròpies en el cas que ens ocupa, aquella referida a Juan Reina i l'altra ja coneguda dels dos homosexuals de Vic que demanaren casar-se legalment. El primer pas que varen donar a la tardor del 86, fou la petició d'inscripció al registre civil del Jutjat de Vic. La resposta judicial, primera d'aquesta índole que es produïa a l'Estat espanyol, va ser negativa. Arran de consideracions morals, hom els impedia el dret de contraure matrimoni, pel fet d'ésser dues persones del mateix sexe, en aquest cas concret, homes.

Després de reconèixer que, legalment, era difícil d'argumentar la impossibilitat de tal unió, i atenint-se a la pràctica majoritària, el fiscal encarregat del cas elaborà un informe en el qual sobreentenia que, davant l'ambigüitat de la llei, calia suposar la inevitabilitat que, per accedir al matrimoni, hi concorreguessen un home i una dona, rebutjant qualsevol altra possibilitat.

En l'informe esmentat, es recollia l'escarit enunciat de l'article 44 del codi civil que diu "es refereixen als contraents de l'específic negoci jurídic matrimonial com a l'home i la dona". Segons aquest precepte legal, no és implícit que hagi de ser "entre l'home i la dona".

El fiscal recorre al dret comparatiu internacional per tal d'apuntar l'homogeneïtat de criteris sobre el cas concret (recordeu que aquest informe va ser realitzat el 1987). Tanmateix, fa una reflexió de cara al futur, materialitzada ara a Dinamarca:

"La realitat social planteja la necessitat de reflexionar sobre la conveniència eventual de dotar les persones que mantenen una relació homosexual, d'un estatut jurídic amb els propòsits de l'article 68 del codi civil, en termes de respecte rigorós a llur dret constitucional a la intimitat, al desenvolupament lliure de llur personalitat, a llur llibertat i a la igualtat. Una societat en progrés de consolidació d'aquests drets, cada vegada més lliure i tolerant, podria requerir un tractament legislatiu adequat a la realitat generada o florida per la pròpia llibertat".

El resultat, ja conegut, fou la prohibició legal de l'exercici del matrimoni civil. El jutge de Vic sentenciava "*...tampoc no pot servir de suport per a autoritzar el matrimoni pretès el fet que, entre els impediments per a contraure'l, no figura allò que els contraents siguin del mateix sexe, i no es va recollir per tal com aquesta circumstància és tant notòria (sic) que, doncs, no s'ha cregut necessari.*"

Amb aquets arguments jurídics es cloïa el tema a nivell legal.

Debat en el moviment gai

En canvi, el debat era obert al si del moviment gai.

Dues corrents, principalment, agafaven postura davant del repte que suposava per al moviment el fet de plantejar-se la reivindicació del matrimoni homosexual.

Una de les postures veia la necessitat de prioritzar aquest tema com a bandera del moviment, i per això argumentava l'anhel del suposat "col.lectiu gai" a regularitzar les seves vides dins d'un marc legal.

El matrimoni civil, o dit d'una altra manera, el reconeixement legal de les parelles de fet, situaria els homosexuals ensems amb la ciutadania ben vista, esborrant la imatge d'anormalitat i l'obscurantisme que la societat té envers la vida dels homosexuals. Aquest sector del moviment va optar al seu moment, i fins ara va elaborant una estratègia que conduiria a la igualtat legal.

D'altra banda, s'apuntava, en coincidència amb la primera visió esmentada, la importància (però no prioritat) de reivindicar el dret a la unió legal. És obvi que, en l'estat actual, qualsevol tipus de discriminació legal per tal de practicar l'homosexualitat és inacceptable. S'ha d'equiparar el marc legal perquè hom pugui triar si vol accedir o no a l'exercici de determinat dret, independentment de les seves preferències sexuals i de l'ús que vulgui fer-ne.

ACTES DEL 28 DE JUNY

25 de juny, dilluns 19.30
Sexualitat i qualitat de vida
JAG-Comissió de Lesbianes-Eix Violeta
a Torre Llobeta. Metro Maragall

27 de juny . dimecres 19h.
L'Homosexualitat i els mass media
FAGC-JAG
Col.legi de Periodistes

28 de juny, dijous
20h. Manifestació a Plaça Universitat
Convoquen: Casal LAMBDA, Grups de Lesbianes Feministes de Barcelona, FAGC, JAG, CIG

23h. festa a Zeleste

26 i 27 de Juny
Lesbianisme
Debats i Exposicions. a la Virreina

-El fet d'estructurar el discurs de l'alliberació gai a partir d'unes metes integracionistes comporta que ens encaminem vers una igualtat tant fràgil com la base que la suporta, a més de considerar vàlida, és clar, la normalització imperant.

-La demanda d'accés al reconeixement legal de la parella homosexual com una fi en si mateixa, implica l'acceptació de categories sexuals compartimentades homo/hetero. Canalitza i reverteix l'afectivitat-sexualitat a un estatus inamovible, reforçant el paper del "matrimoni" com a sortida i finalitat de la persona.

-La parella, si és cert que és una possibilitat més de relació interpersonal, no és ni l'única, ni necessàriament la més gratificant.

-L'individu, com a tal, ha de tenir accés a tota classe d'oportunitats i avantatges, tant legals com socials, independentment de la manera que triï de conduir les seves manifestacions afectivo-sexuals.

La posició del FAGC

Arran del cas de Vic, el FAGC manifestava el següent:

"*Sempre hem estat contraris a la institució matrimonial, car considerem que és la base de la societat actual, la mateixa que ens reprimeix i ens margina, i al mateix temps perquè considerem que les relacions personals no han d'ésser reglamentades, sinó lliurement acceptades per les persones implicades.*

Tot i això, donem suport als companys de Taradell (Vic), ja que considerem que el que realment han evidenciat és la negativa social i legal a reconèixer la parella homosexual i, per extensió, el rebuig social a la pròpia homosexualitat." (1)

Dos anys després, s'esdevenia el cas Reina que, si bé no planteja de facto l'accés a la parella homosexual de fet, entra dins les repercussions que en comporta la prohibició.

Juan Reina demana el dret, reconegut en el conveni col.lectiu de les guarderies municipals, d'accedir a la indemnització de 500.000 ptes. per mort del company o companya. El patronat municipal de guarderies, sota la responsabilitat de l'equip de govern municipal (PSC-IC) rebutja tal consideració, argumentant que en el cas concret de Juan Reina no era pertinent.

El cas Reina va evidenciar l'homofòbia que rau en aquells que, d'una banda, saluden la legislació danesa, i per l'altra, impedeixen l'exercici d'un dret sota argumentacions conservadores. És clar que la socialdemocràcia no té cap problema per tal d'arribar a consentir l'equiparació de gais i lesbianes a la "majoria social". És més, concorda amb la seva política de tolerància. És el camí per a integrar realitats socials que, si no estan adequadament integrades, es tornarien contra la mateixa societat, qüestionant tot un seguit de comportaments i de normes socials que d'una manera o altra, donen cos a les democràcies actuals.

La pluralitat de la sexualitat

El problema plantejat no és l'existència i acceptació del fet homosexual, sinó les repercussions que se'n podria desprendre en el supòsit que no sigui "correctament" enquadrat. L'expressió d'un desig i d'una pràctica homosexual que no s'adeqüi als cànons dominants fa por. Allò que no fa por és que, al llindar del segle XXI, hom hagi de reconèixer una realitat inqüestionable: la pluralitat de la sexualitat.

A parer nostre, és adient d'exigir de les institucions, la fi de qualsevol mena de tracte discriminatori del fet homosexual, reivindicant-ne tots els drets. Tot això, és clar, sense perdre l'horitzó que ens dona raó d'ésser, i és encara avui (i no ens fa cap vergonya mantenir-ho), la lluita per un alliberament sexual, emmarcat en un àmbit global, on puguem desenvolupar els nostres desigs en unes condicions de vida dignes i de qualitat.

Eugeni Rodríguez

Nota:
(1) infogai, nº 36.

A les Illes

Els desastres ecològics

No només a l'Europa de l'Est es produeixen desastres ecològics. La Mediterrània n'està plagada, posant en perill la pròpia supervivència del mar i de les seves ribes. Aquesta crònica ens fa cinc cèntims de la situació a les Illes i les amenaces que les envolten

La verdor a les nostres Illes és d'actualitat, i ho és dins i fora. Les Corts espanyoles discuteixen sobre Cabrera (29 de maig); el seguit d'accions, denúncies, protestes, fins i tot desesperacions de la "Coordinadora Contra els Parallamps Radioactius", duu a la vaga del personal docent (12 de juny); el rebuig contra el projecte d'una Central Tèrmica a S'Estalella (paisatge encara verge, al migjorn mallorquí) va desembocar a una marxa prou nombrosa (3 de juny). I ara, fa uns dies (5 de juny) la manifestació del GOB exigint una "moratòria urbanística" ja ha aplegat més de 5.000 persones a Ciutat.

L'aiguabarreig i les confusions

Quins eren els qui encapçalaven la marxa de S'Estalella o, al manco, es situaven als indrets més visibles, el més endavant possible de les càmeres? Els capgrossos del PSOE, el PP, de la patronal hostalera. I, a més a més, no varen aterrar cinc minuts abans amb helicòpter, no varen arribar en cotxe un quart d'hora primer que els altres per palesar momentàniament la seva presència. No: feren tot el camí a peu, en bicicleta, en barca. S'ho varen agafar ben seriosament, no hi ha cap mena de dubte. Com així una patronal hostalera que ha produït, inventat, parit la "balearització", un PP i un PSOE que han acceptat, quan no directament impulsat, la urbanització sagnant i salvatge de la Marina Llucmajorera, s'oposa amb un exhibicionisme quasi morbós a que GESA hi construeixi una central tèrmica?

Però l'amanida no s'atura ací. El PSM també hi era. Bé, se'ns corregirà, és clar que hi havia d'ésser; encara que tímidament, amb més d'una reticència, el PSM és compromès amb la defensa de la terra. El fet d'onejar banderes verdes, ara, no pot esborrar el que els regidors "nacionalistes" al mateix poble no s'oposessin a la construcció d'un Aquacity que minva els aqüífers a una de les zones amb major grau d'intrusió marina de Mallorca. Ni tampoc ens pot fer oblidar, si més no, la tristor de llur paper en el cas de la degradant gravillera de Bunyola, a la Tramuntana, on participen directament a l'equip de govern municipal.

Emperò, tots junts, cadascú des de les seves "misèries", les seves culpes i els seus pecats lleus o cabdals, contrits al principi, però amb el cap ben a dalt a la fi, marxaren cridant consignes, portant pancartes, somriguent -des de la distància- els molts ecologistes lluitadors de sempre que els envoltaven.

Ningú no pot romandre astorat de no haver vist mai en Forteza Rey (patronal hostalera), el batlle de Llucmajor, l'oposició parlamentària, membres del partit del Govern o del Govern mateix, encapçalant o, si més no, acompanyant (encara que de lluny) cap mobilització, cap protesta, cap manifestació contra el doble perill imperialista i nuclear que es deriva de la presència continuada de l'arsenal de la VI Flota al port de Ciutat.

On radica doncs la raó d'aquesta diferenciació, d'aquesta avaluació discriminatòria que afavoreix l'oposició a un problema i es manté muda i indiferent davant l'altre? L'ombra institucional, el paraigua del sistema, o de la seva més palesa vicària, la subvenció.

I és que el verd, sí, és un color; però de matisos en té més que el mateix arc de Sant Martí. La sensibilitat és cada cop més forta i s'escampa, potser, amb més velocitat de la que havia estat prevista; importants sectors econòmics i específicament els més directament basats en l'especulació ho saben cert. A la Font Seca (a Palmanyola, al peu de la serra de Tramuntana) a ningú no li agrada l'opció d'un polígon industrial a la zona. Els hotelers marxen, colze amb colze, amb els qui s'oposen a la construcció d'urbanitzacions: no cal assenyalar que l'opció de l'estada als hotels enfront de la presència creixent de segones residències (i Palmanyola n'es una bona extensió), és connatural a la patronal majoritària de "l'oci" illenc.

De "progres", males consciències i altres històries

I no només els interessos econòmics més directes i immediats de la burgesia s'evidencien; també actituds socials i ideològiques, aparentment més allunyades, "opcions vitals" que es presenten per sobre del bé i del mal hi són còmplices. Artistes plàstics (en Miquel Barceló n'és un bon exemple), col.laboradors assidus de determinades campanyes "ecologistes", una vegada obtinguda la torre pròpia (la de ciment i la d'ivori) s'oposen (des de la d'ivori) a la construcció de torres alienes. Determinades postures de "superioritat crítica" (de mesquinesa negadora de les pròpies contradiccions, en realitat) no tindrien base existencial sense el manteniment del principi d'exclusivitat. És a dir, tornen a ser burgesos.

També és cert que determinats sectors del moviment ecologista poden arribar a contribuir objectivament al mateix estat de coses, tot i no essent-hi conscients. És així que ens trobem amb una comprensió, quan no una defensa clara de la militarització de Cabrera, del Puig Major o de la privacitat de les finques dels March, com a sistemes de salvaguarda de la integritat dels nínxols ecològics corresponents. Sense esmentar l'esgarrifança que produeix la idea d'una ocupació militar (espanyola i ianqui, per afegitó) contra una pretesa destrucció del medi deguda al lliure accés, els mateixos informes de Green Peace o del GOB sobre l'estat d'espècies (desaparició total del Vell Marí, problemes greus amb el Voltor Negre i la Gavina d'Aldouin, com a exemple breu i concís) justament als esmentats indrets, són prou expressius. Imagineu-vos les nostres illes podrides de ciment, seques de camps de golf, perfumades de residus altament contaminants, rellisoses de còdols i pedretes, roïnes avançades de les nostres muntanyes; i davant tot això, preciosos camps de tir militars, netíssimes platges March(c)ianes; increïbles paisatges ultraprivats, gaudits pels ricots, els Condes, o els sergents Smith, o Gómez o Palau, per ventura caçant exemplars clònics de les nostres darreres fotges, collblaus, perdius, llebres...Cà!

Ecologia, capitalisme i mercat

Alhora ens veiem, emperò, amb una paradoxa: la urbanització brutal, ferotge, incontrolada, és no només el producte, sinó l'objectiu mateix del capitalisme en general i de l'específica burgesia del "desenvolupament"(?) turístic illenc. Afirmem: la contaminació creixent, la creació d'indústries obsoletes, barates en la construcció a base d'eliminar-hi les més mínimes mesures de seguretat i neteja d'emissió de residus, és una passa històrica dins el sistema econòmic basat en el capital i l'explotació de la força de treball. El consumisme, el desig de posseir més del que sigui, en som ben segurs, és part essencial de la base ideològica i econòmica de la formació socioeconòmica esmentada. L'oci, el lleure ja no consisteix pas en una necessitat produïda pel desgast i l'esforç quotidià, i s'ha convertit ell mateix en una obligació més. I de tot això participa, sovint de manera entusiàstica, el treballador mateix.

I ara què fem?

El pagès de principis de segle, el mariner més encara i no esment el pescador i els primers proletaris fabrils, se'l miraven bé, el senyor que manava un cotxe a la fantàstica velocitat de 20 Km/hora. Li tenien una certa enveja. Els treballadors dels primers anys del "boom" turístic començaren a pensar en la possibilitat de tenir casa pròpia, com l'havien tingut els senyors, i com les tenien els amos i caps de l'empresa. I alguns hi arribaren; no eren les mateixes, un poc més petites, però eren seves: penseu a "Corea", "Son Gotleu", etc. Desprès arribà la idea de la segona residència. I també hi ha els que l'han obtinguda: una caseta de blocs de ciment, il.legalment transformada en habitatge, adient per torrar-hi tota casta de productes, família obrera inclosa. Els darrers, els qui pogueren o poden ara accedir a tenir el llaütet de quatre o sis pams (l'aspiració marinera dels illencs) pot navegar sense por d'entrebancar-se amb cap peix perillós, donat que no en queden ja ni de petits.

Doncs combatre aquestes aspiracions absurdes, contraproduents pels mateixos que les suporten, contràries a un real millorament de la qualitat, fins i tot individual, de vida, i fer-ho conseqüentment des de la perspectiva de la preservació del medi, exigeix una lluita contra el sistema que produeix aquesta dinàmica. Al cap i a la fi, combatre l'economia regida pel mercat, per la pretesament lliure competència, no vol dir altra cosa que lluitar per una economia planificada democràticament, el que sembla no estar massa de moda, que es basi en les autèntiques necessitats socials; per tant, que consideri la vida des de la perspectiva autènticament ecològica: tot i tots en funció de cadascú i de cada cosa, animal o planta; de cada necessitat social i natural. Per què la naturalesa és, com tota forma de vida política, econòmica, social i cultural, essencialment històrica, rica i dialècticament variable.

I no seria cap dol que determinats sectors del moviment ho recordessin, no caiguessim en l'absurda identificació, en el "tot abans de naltros era ben idèntic"; en el "moviment obrer, capitalisme; tot el mateix: industrialisme". No.

Anem alerta amb els fantasmes, amb els nominalismes, amb les simplificacions, amb les falses identificacions "esquerra parlamentària = moviment obrer", sovint comesa. Els qui cauen a l'Est eren més propers dels qui més se n'aprofiten ara, que no pas dels qui han lluitat sempre contra uns i altres.

L'ecologia com a política, és a dir, com a relació de poder, serà obrera o no hi serà.

I aquest axioma no és nostre, n'és un producte de la història social.

Alexandre Miquel i Llorenç Buades

Després dels esdeveniments de l'Est:

Tornar a començar

Hem demanat al company Paco Fernández Buey, redactor de la revista Mientras Tanto, que ens escrivís un article que resumís part de la seva intervenció a les Jornades d'Inprecor i de Mientras Tanto realitzades el 27 i 28 d'abril. Nosaltres només l'hem traduït, a més de posar-hi els títols intermedis

El que està passant durant aquests darrers mesos a l'Europa central i oriental agreuja la ja llarga crisi del moviment comunista. Sobre aquest agreujament no hi caben gaires dubtes. Puix amb independència de com s'està vivint aquest final d'època entre els comunistes occidentals, una cosa està clara: tots els països inserits en aquests canvis caminen cap al capitalisme. No li diuen d'aquesta manera, perquè allí, igual que aquí, està mal vist anomenar capitalisme al capitalisme, però no hem de deixar-nos agafar en discussions sobre noms.

Accelerant cap el capitalisme

És cert que els ritmes són diversos, l'entusiasme de les poblacions i, fins i tot, les paraules emprades a l'hora de referir-se a la restauració, segons els països que es tracti. Però la direcció única del procés és, hores d'ara, evident. Encara més: a mesura que van passant els mesos, les passes que es donen cap a la restauració són cada cop més llargues, més decidides, menys cautes, més ràpides del que fa un any podien esperar fins i tot els partidaris més decidits d'aquest tipus de canvi. Tot succeeix com si els dirigents petgessin a fons l'accelerador per arribar el més ràpid possible a l'idolatrat mercat. Els resultats de les eleccions a la RDA, Hongria, la URSS i Polònia, favorables arreu a les forces socials i polítiques glorificadores del "capitalisme a la occidental", han contribuït a imprimir un ritme més viu al procés restaurador. La paraula "imperialisme" ha deixat d'emprar-se. Segurament per tal de no ofendre el Banc Mundial.

Hi ha excepcions, és clar. Però l'excepció d'Albània compta poc. L'altra excepció, més a l'Est, la de Xina, només ho és en part: allà es restaura econòmicament, i es conserva políticament, cosa que, tal com es va poder veure a Pekín, encara pot resultar pitjor per la gent, pels de sota. Del que un dia va rebre el nom impròpiament de "sistema socialista", no resta més que aquell bocí de l'Est incrustat a l'Oest que és la Cuba de Fidel Castro, excepció de tantes coses, justament considerada ara, segons sembla, com la Numància de l'Imperi Americà. No escric això per alimentar nostàlgies, per suposat. Però sí per afegir que l'"anormalitat" de Cuba permet percebre millor el que s'ha convertit en "norma", el símbol dels temps que corren. Aquest símbol és el de l'empresa multinacional afanyant-se a comercialitzar les pedres del mur de Berlín per vendre-les als fills d'aquells que foren obligats a construir-lo.

La mort del marxisme, un cop més?

I perquè diuen que el marxisme està en crisi si no és que ja ha mort? Els qui parlen d'aquesta forma, que aportin una caracterització millor del que està succeint al món, als nostres ulls, que aquella segons la qual aquest sistema "no ha deixat en peu, entre home i home, cap altre vincle que l'interès nu, l'insensible pagament al comptat". "A les glaçades aigües del càlcul egoïsta", deien Marx i Engels. I aquí estem. A l'Est com a l'Oest. "Bombolles a l'estanc glaçat", escriuria el poeta unes quantes dècades després contemplant l'evolució de la llar clàssica del capitalisme. El "peix cornut", aquest innatural animal de benjaminiana memòria amb el que els marxistes crítics dels anys trenta compararen la monarquia obrera de Iossif Stalin, va esgotar-se nedant en cercle a l'estanc gelat, a les glaçades aigües del mercat mundial.

El marxisme crític

Els marxistes crítics tenen un bon motiu, per tant, per a la satisfacció intel.lectual. Van encertar, varem encertar. La Luxemburg, Trotski, Korsch, Pannekoek, Bordiga, Gramsci van encertar. Cadascú amb el seu bocí de raó. Aquella no natural creació de camperols i soldats desesperats, teoritzada i dirigida per marxistes i populistes revolucionaris, que havien llegit Marx molt millor que tots els professors i acadèmics de l'Europa occidental junts, no va poder superar els seus defectes de partida. Va començar a morir de falta de democràcia, com va preveure Rosa Luxemburg; continuà morint de burocratisme, com pronosticà Trotski; acabà consumida per l'excés estatalista, com sospitaren d'altres. Mentrestant, la socialdemocràcia havia entrat en crisi molt abans.

Era una mort anunciada, ben cert. Una altra més. Però com acostuma a passar, el pacient va morir del que no s'esperava i quan no s'esperava. Repassem, si us plau, el que dèiem uns i altres, marxistes crítics, fa un parell d'anys. O, si es vol, el que deia la gent que avui està al poder a l'Europa de l'Est, gent com el Dubcek o Havel, o com el mateix Gorbatxov. Uns i altres posàvem l'accent en la revolució política, en la democratització que posa les bases de l'autèntic socialisme, en la participació de les masses que escombra els buròcrates. I, en canvi, ha estat en essència una "revolució passiva" a quasi tots els llocs. I a més, una revolució que, ara per ara, no vol ni sentir pronunciar el nom de socialisme (a Txecoslovàquia, a Polònia, a Hongria, a la RDA, aviat a la URSS). Transformisme de polítics i intel.lectuals, i culte al mercat suposadament lliure s'imposen avui sobre els ideals democràtics, llibertaris i socialistes.

De manera que la satisfacció pel relatiu encert del pronòstic queda enfosquida per la sospita, en uns casos, i per la comprovació en d'altres, que la nova fase històrica que comença el 1990, dificultarà als homes que segueixin lluitant per l'emancipació, conservar el nom de "comunistes". El fantasma torna a recórrer el món. Les coses estan més clares, però el comunisme (com a moviment i com a organització) segueix essent, en aquesta part del món, molt minoritari. Tan minoritari, que el més nombrós dels partits d'Occident que encara conserven el nom que no la substància) es rendeix per tal de convertir-se en "cosa", en mera cosa. Dir això no significa apuntar-se a les ja amples tropes de Jeremies. Si es diu és per tal que la pissarra quedi ben negra i pugui contrastar ben bé el blanc del guix amb el que cal pintar el futur. Perquè el criteri per tornar a començar no pot ser el tractar d'alegrar-se pels bons temps passats, sinó ben al contrari: enllaçar amb el mal temps present, amb el mal moment de la cultura socialista entesa en un sentit ampli, allà, a l'Est d'Europa, i aquí, entre nosaltres.

L'exèrcit roig desfilant un primer de maig

Reconstruir els conceptes entre revolucionaris

Per tornar a començar cal reconstruir els conceptes, no és suficient amb manegar les paraules per importants que aquestes siguin en la nostra tradició. En relació amb això, el més important segueix essent no desnaturalitzar-se, revisar, refer, renovar sense perdre la pròpia naturalesa, sense tirar per la finestra els valors, els ideals, els fins pels que es lluita. És un vell propòsit, ben cert. Però dels que no perden actualitat. Sobre tot en temps de pragmatismes, quan els optimismes i els pessimismes dels militants es fan dependre exclusivament de la comptabilitat electoral dins de l'espectacle que és la gran política.

Reconstruir els conceptes i tractar de fer-ho junts, discutint i pensant junts. Qui? Aquells i aquelles que, malgrat tot, segueixen considerant-se socialistes en sentit ampli: des de la UGT i el corrent d'esquerres del PSOE fins els varis anarquismes, tot passant pels varis comunismes. Moltes de les antigues baralles històriques que ens han dividit han caducat des de fa temps. Altres han caducat aquests darrers mesos. Ens enfrontem a un món nou. Alguns dels vells debats han quedat definitivament resolts. Reconèixer-ho no és difícil; però dir-ho francament entre gent organitzada exigeix donar passes per trobar-se. I, tanmateix, organitzar ara un debat ampli entre la gent d'esquerra "que actua com a tal" és essencial. No només pels ja organitzats, sinó sobretot pensant en els més joves, en els que han nascut mamant mercat, americanisme i oligopolis televisius.

Reconstruir els conceptes de la tradició socialista. Això és previ, probablement, al programa, a la formulació d'alternatives. Però, què vol dir amb propietat reconstruir els conceptes? Posar-nos d'acord (en el marc del pluralisme que ha de caracteritzar el socialisme de fi de segle i amb el degut respecte a l'autonomia dels moviments de masses) sobre unes quantes coses essencials que, per evidents, no es discuteixen mai i després ens desborden fins fer-nos quasi irreconeixibles els uns amb els altres.

Unes quantes preguntes

Per exemple, què pensem del concepte "treball" en una època en la que s'imposen altíssimes taxes de desocupació i s'escampa la idea del subsidi universal garantit? O, per posar un altre exemple, què és i com es practica la "solidaritat de classe" a l'època de les grans migracions inter-continentals i quan el racisme arriba a les nostres ciutats? O: quin "nou internacionalisme" per acabar amb l'etnocentrisme europeïsta que encara domina entre l'esquerra? O: com oposar-se a la privatització del fet públic que està caracteritzant l'esquarterament de l'estat assistencial? O: quina democràcia alternativa i quin tipus de superació de la divisió social classista del treball quan sabem de la complicació que té l'administració de les coses a l'època de l'home-màquina? O: quina economia ecològicament fonamentada en un món tan inter-relacionat en el que s'entrecreuen crisis ecològica, ampliació del biaix entre països rics i subdesenvolupats, parasitisme i fam? O: quin feminisme que doni resposta al mateix temps de la diferència sexual i del malestar i les contradiccions que comporta la progressiva emancipació de les dones a les nostres societats? O: de quina forma d'organització cal dotar-nos en la lluita pel comunisme quan la crisi de la forma-partit és evident i les possibilitats de manipulació oligopolística de les masses augmenta constantment?

Acabo amb una altra pregunta: Es pot parlar d'alternativa sense tenir una resposta precisa per cadascuna de les anteriors preguntes? Altrament, aquestes preguntes no són exclusivament nostres. No són preguntes a les que hagin de contestar només els comunistes, socialistes, llibertaris i radicals de Catalunya o d'Espanya.

Són alhora preocupacions compartides amb els qui tenen els mateixos ideals a l'altre costat de la porta de Brandeburg.

Paco Fernández Buey
21/5/90

Més sobre els canvis de l'Est

I després de l'estalinisme què?

L'Enric Tello, de la redacció de "Mientras Tanto", també ens ha escrit, a petició nostra. Les seves reflexions són d'esperança, malgrat que la situació no sigui especialment engrescadora. Podem treure de l'actual moment, segons l'autor, un lloc de trobada de la gent que lluita

És probable que en el segle proper es recordi la història del mal anomenat "socialisme real" com una forma despòtica i burocràtica d'industrialitzar països agraris a passes forçades. Tal com suggeria Manuel Sacristán, l'estalinisme fou el règim impulsor de l'acumulació "originària" russa titllada per Preobrazhenski de "socialista", però que malauradament no ho fou: per què socialista? -dirà Sacristán-. Allò que ha aconseguit és en gran part el mateix que va aconseguir l'acumulació originària burgesa, és a dir: una civilització industrial. La fallida d'aquest règim, seixanta anys després del seu assalt a poder, es pot entendre justament com la culminació lògica de l'obra industrialista escomesa per Stalin.

L'esquerra comunista dels anys vint fou la primera en veure-ho clar, i va quedar del tot marginada del gruix de la seva tradició. Totes dues coses -és a dir, que la locomotora bolxevic portés a un destí ben diferent a l'esperat i que la majoria de corrents comunistes fossin incapaces de percebre-ho a tempsmereixen un examen retrospectiu per part de tots aquells i totes aquelles que ara volem salvar l'ideari igualitari de les cendres de l'estalinisme.

Una imatge tradicional de la burocràcia estalinista

Rosa Luxemburg, Bujarin, Preobrazhenski...

Per entendre el procés que va portar de la primera revolució d'intenció socialista a l'ascens d'un nou Leviatan impulsor d'una revolució industrial, i va devorar aquella intenció "originària" per posar em marxa l'acumulació "originària" d'una altra cosa, cal sens dubte una anàlisi històrica complexa i exhaustiva. Cal, entre altres coses, situar la revolució industrial soviètica en la perspectiva d'una història comparada de tots els processos d'industrialització. Però entre tant el pensament socialista pot trobar inspiració i recuperar perspectiva reprenent alguns dels brots violentament esporgats per l'estalinisme.

Rosa Luxemburg va veure molt aviat els perills de menyspreu dels bolxevics per les formes democràtiques, i les raons de fons que propiciaven les seves actituds autoritàries: un govern de socialistes que comptava amb el suport d'intel.lectuals i obrers urbans, però que malfiava del poder bolxevic que els havia lliurat la terra. La intenció socialista que havia portat a Lenin a proposar la presa del poder no es projectava sobre l'"endarrerida" Rússia, estava orientada a catalitzar la revolució a l'Occident. Després del fracàs d'aquesta esperança el poder bolxevic restà "suspès a l'aire".

Però tampoc no era inevitable que el procés d'industrialització represès pels bolxevics després de la guerra portes a una col.lisió amb la massa pagesa que s'havia apropiat de la terra. Per mantenir la feble "aliança" entre obrers i pagesos Bujarin va proposar que el procés d'industrialització avances "a passes de tortuga", seguint amb la combinació de planificació i mercat de la N.E.P. i donant prioritat a la indústria lleugera. Era en front d'aquesta proposta que Preobrazhenski i l'"esquerra" bolxevic volia "forçar la màquina" emprant les palanques de l'estat per transferir més recursos a la inversió centralitzada. Stalin tancaria el gran debat dels anys vint unint la "construcció del socialisme" en un sol país, defensada per Bujarin i la "dreta" bolxevic, amb l'"acumulació originària socialista" proposada per Preobrazhenski i l'"esquerra" bolxevic. I assassinant, a "dreta" i "esquerra", els defensors d'una i altra tesi.

El socialisme fou la primera víctima de la contrarrevolució estaliniana perquè l'única manera de fer casar la "construcció d'un potent estat industrial i militar en un sol país endarrerit" era treure de la gent mateixa els recursos necessaris per escometre uns plans d'inversió gegantins. Invertir vol dir no consumir. Per créixer molt ràpid cal invertir molt i consumir poc. I en el punt de partida, aquesta decisió afecta de molt a prop el llindar bàsic de la mera subsistència. El problema polític central de qualsevol procés d' industrialització és la resposta donada a la següent pregunta: qui decideix no consumir i invertir una part creixent de la producció en bens de capital? No hi ha hagut mai, fins ara, processos d'industrialització democràtics.

Però les formules coercitives han variat en cada cas, i Stalin la resolgué expropiant els pagesos de les seves terres i obligant-los a treballar a canvi de gairebé no res. La col.lectivització forçada fou una veritable servitud col.lectiva, amb totes les de la llei. I servitud vol dir sempre "mals usos", despotisme exercit sobre grans masses de població. Aquest fou l'origen del Gran Terror, que començà amb la col.lectivització i culminà amb les grans purgues. Un despotisme immens permeté posar en marxa una industrialització gegantina. I viceversa: la industrialització de la URSS fou la més ràpida que coneixia la història, i enmig del panorama de la Gran Depressió mundial d'entreguerres. Aleshores, amb Stalin, la planificació estatal ultracentralitzada funcionava a la perfecció. Entenent, és clar, la "perfecció" en funció de la "construcció" a passes de gegant d'una indústria pesada a costa de sofriments immensos de milions de persones i de desastres ecològics espantosos.

Això ajuda a entendre l'altra cara del procés, el gran miratge col.lectiu que va seguir identificant amb el socialisme la revolució industrial en marxa a la URSS. Una determinada lectura del marxisme havia acostumat els comunistes a creure que el capitalisme encadenava l'avenç de les "forces productives" mentre el socialisme les "desplegaria". Els fets semblaven corroborar aquesta presumpció en els anys trenta i quaranta del nostre segle. L'alliberament real dels individus vindria aviat -hom creiaquan, al cap d'uns quants anys de dur esforç, la "construcció", amb aquelles taxes de creixement, portaria de bon segur a l'abundància mes completa. I aquesta fe recolzava també en la necessitat de creure davant els horrors de la guerra, la crisi del capitalisme i l'ascens dels feixismes.

"Allò" i el socialisme

L'esquerra comunista europea va quedar fora de joc precisament perquè havia dit que l'obra en marxa no era altra cosa que una rèplica estatalitzada de les revolucions burgeses a occident. Després del seu assassinat a mans de la socialdemocràcia alemanya, gairebé ningú va fer cas de les crítiques de Rosa Luxemburg a la manca de democràcia en les formes d'emprar el poder pels bolxevics. Tampoc ningú va recollir la sensatesa de Bujarin en la seva defensa de la N.E.P. La col.lectivització i industralització eren acceptades com una necessitat per tots els comunistes sense excepció, inclosa l'única corrent bolxevic d'esquerres que va sobreviure en contacte amb el moviment obrer: el trotskisme. És molt significatiu que Trotski caracteritzés la "degeneració burocràtica" de l'URSS molt més suaument que Pannekoek o els altres membres de l'esquerra comunista dels anys vint. Poc abans que Ramon Mercader li enfonsés el piolet al cap, Trotski estava polemitzant amb Sylvia Ageloff la qual creia que l'URSS estava perduda per a la causa del socialisme. I Mercader havia arribat fins a Trotski mateix portant-li un article que defensava l'URSS com a estat socialista. Després seguiren un parell de dècades en les que el capitalisme reconstruït experimentà el creixement més espectacular de la seva història, mentre el model de planificació estatalitzada entrava en un procés de progressiu estagnació i esclerosi. Però les consciències de la gent seguiren presoneres de la dinàmica de blocs, i la propaganda de tots dos seguí molt interessada a identificar "allò" amb el socialisme. Fins arribar a la fallida espectacular d'uns estats despòtics que, havent desencadenat les forces productives i destructives de la civilització industrial, han resultat després incapaços de transformar-se a temps per gestionar-la eficaçment en una nova fase. Ni tampoc, és clar, reixirien els intents de reformar-lo en un sentit socialista alternatiu a la civilització del capitalisme industrial.

De resultes d'això, ara coincideixen en el temps la crisi d'"allò" i la del moviment comunista institucionalitzat que ha mantingut la fe en el gran engany fins a la darrera hora del socialisme "irreal". No és una crisi passatgera. Obliga a repensar-ho tot, altre cop, des del principi. A desfer-se de cuirasses i llastos (implicant, entre d'altres, la pregunta: quin sentit té que el trotskisme es mantingui com a partit independent després de la mort de l'estalinisme?).

Una nova era

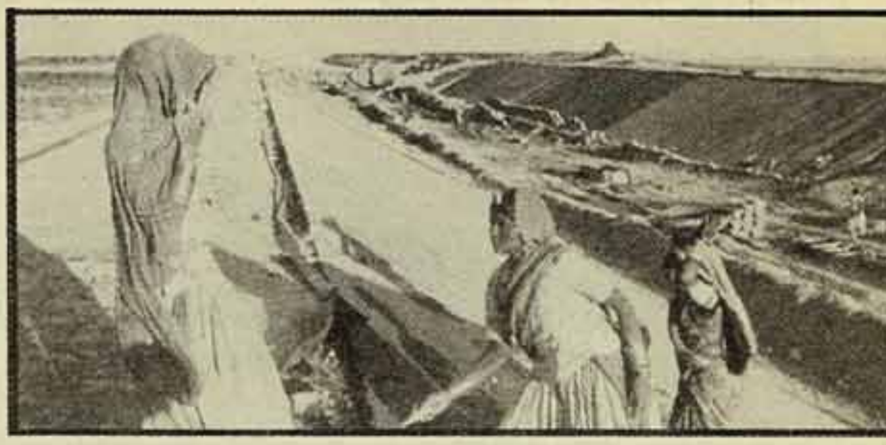
Ha arribat l'hora de començar una nova era en la història dels moviments socials alternatius a la civilització capitalista. Els comunistes heterodoxos només podem aspirar a ser una part entre les tradicions que hem de conviure i cristal.litzar en una nova força, aprenent les unes de les altres. I ens hem de felicitar que sigui així, a la vista dels resultats de les nostres insularitats i del nostre sectarisme. A curt termini, tot sembla reforçar ara el nostre vell enemic. Però la civilització industrial, a l'Est i a l'Oest, es troba cada cop més a les portes de la seva autodestrucció perquè ha minat -i segueix minant com mai- la base natural de tota activitat humana. Per això, la crisi de civilització pot ser el lloc de trobada de tots aquells i totes aquelles que volem una alternativa verda, feminista, igualitària i pacifista a la vella roda de molí que depreda els homes, les dones i la Terra en benefici d'uns quants.

Enric Tello

A traves del programa Erasmus

Geografia i gènere

Durant el mes d'abril, dins del programa Erasmus de la CEE, va tenir lloc un encontre de geògrafes (i alguns geògrafs) a Amsterdam. El tema: "Gènere i Geografia". Ens ho explica el Toni Tulla, l'únic professor participant d'aquest encontre

El programa Erasmus pretén assegurar la mobilitat del 5% de totes i tots els estudiants universitaris a d'altres universitats situades en països diferents dels propi. Seguint estudis complementaris dels realitzats en els centres d'origen. Aquestes estades poden ésser per tot un curs, mig curs o inclús unes setmanes de treball intensiu, treballant a l'entorn d'un tema concret.

Com tots el programes de la CEE poden servir per consolidar el model tecnocràtic i capitalista de la societat europea o per analitzar i discutir els desequilibris i atacs que fa aquesta societat a la classe obrera i els grups socials marginats. A la trobada dels Països Baixos s'havien preparat unes jornades de treball sobre geografia i gènere. La seva continuïtat sembla assegurada amb un altre curs a Durham, nord d'Anglaterra, l'abril de 1991 i a Barcelona l'abril de 1992.

Un debat intens

L'estructura d'aquestes trobades, pel seu caràcter "universitari", cobria temàtiques molt diverses que es varen tractar tant a nivell teòric com pràctic. En tots els casos, però, va generar un nivell de debat intens i motivador. Quant a mètode, pensem que s'ha de destacar la crítica vers els estudis "de dalt cap a baix" (Top-down approach) propis del cientifisme de gabinet i que han estat promoguts per moltes organitzacions governamentals i institucions acadèmiques. En aquests estudis el subjecte d'estudi no intervé mai en l'anàlisi i debat que dóna lloc a la investigació. Normalment, aquests tipus d'investigació estan estretament lligats amb el culte a les xifres i l'oblit de l'anàlisi qualitativa que en els estudis de la dona en les ciències socials es materialitza, molt sovint, amb les entrevistes en profunditat. Aquestes són una tècnica d'enquesta on es precisa la compenetració entre enquestadora i les enquestades ja que en ambdues direccions ha de generar-se interès per la problemàtica de l'altri. És precisament en base a l'ús d'aquesta tècnica que es fa evident el predomini ideològic, del mètode "de baix cap a dalt" (bottom-up approach) on una investigació no té cap sentit socialment sinó parteix del fet d'ésser part de la lluita combinada del bloc social estudiat i de l'objectiu crític de la investigadora.

Els temes estudiats podien agrupar-se en sis blocs. El primer tractava els temes teòrics sobre gènere i de la dona i el mercat de treball. El segon estudiava el gènere i el medi urbà. El tercer es centrava en la temàtica sobre gènere i desenvolupament rural. El quart aprofundia en una temàtica urbana molt important, en la distribució dels espais i activitats entre gèneres, com són les activitats familiars (household). El cinquè va desenvolupar la temàtica planificació i habitatge que després varem aprofundir visitant diverses experiències de la ciutat d'Amsterdam. Finalment, el sisè plantejava les conclusions de les jornades i les perspectives teòriques que se'n deduïen. El sistema de treball i discussió, força comú en les universitats dels Països Baixos, va ésser participatiu i eficaç. Dos mesos abans, tothom, les i els alumnes i les professores i el professor varen rebre les lectures bàsiques i els resums de les diverses col.laboracions. En el curset, seguint l'estructura temàtica abans esmentada, tothom va assistir els matins a les exposicions orals de les col.laboracions i per la tarda als grups de treball on hi participaven conjuntament l'alumnat i el professorat, es discutia durant una hora i mitja la temàtica seguint un sumari de temes i preguntes-clau. Finalment, les estudiantes i els estudiants en grups de quatre o cinc acabaven de debatre els temes preparant un esquema de conclusions i elements d'anàlisi que es varen exposar en les sessions finals.

Les participants

L'ambient, per la temàtica i l'assistència voluntària i molt motivada, era agradable i va permetre un intercanvi cultural i ideològic fora de l'horari estricte de treball de les jornades. En conjunt hi van participar quasi 70 persones, 63 dones (49 alumnes i 14 professores) i 7 homes (6 alumnes i 1 professor). Per nacionalitats hi havia 32 persones dels Països Baixos, per ésser on tenien lloc les jornades, 11 de Catalunya, 9 de Dinamarca, 8 d'Anglaterra, 6 de Grècia, 2 d'Alemanya, 1 de Suïssa i 1 de la India. Aquest companyerisme inherent a la forma d'organitzar el curset va promoure's amb petites trobades i "sortides al camp", visitant espais urbans creats i organitzats per i per a les dones, la planificació de barris i ciutats on els grups de dones han discutit la seva viabilitat tractant la problemàtica de les agressions, la facilitat d'organitzar-se l'espai i el temps, els llocs de treball i la divisió dels gèneres. Es va poder visitar llibreries, redaccions de diaris, bars i restaurants, llars per a persones grans, zones urbanes rehabilitades,... d'ús específics i l'anàlisi que en feien de la seva experiència.

En qualsevol cas, s'ha de remarcar que prop del 50% dels habitatges d'Amsterdam són de propietat pública i de "lloguer social" i que en els plans d'urbanisme està igualment establerta la participació d'associacions de barri.

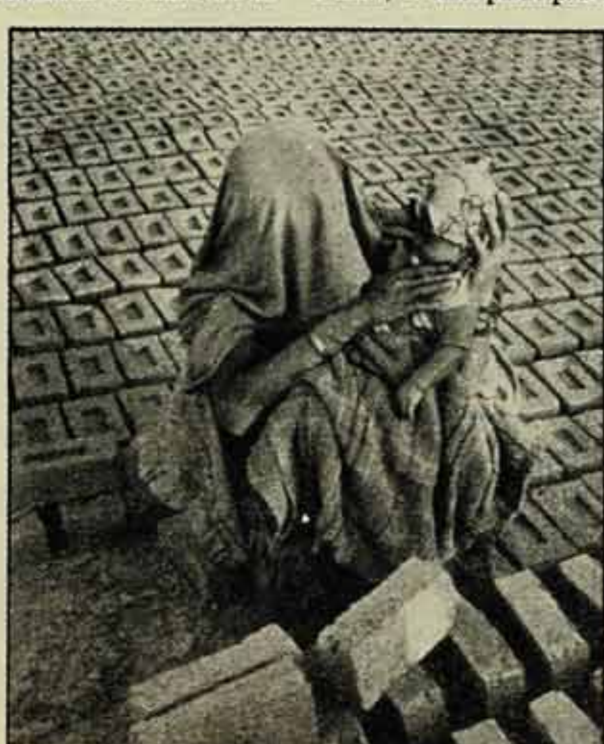
En línies generals, es va acceptar que els homes del curset poguessin visitar els diversos espais però, en canvi, no es va creure adequat que participessin en les discussions, ja que s'estava d'acord amb l'argumentació que això restringiria la llibertat en l'estructuració del debat. En el tema de participació d'homes en els cursets sobre el gènere i geografia, que va tractar-se en les sessions de cloenda, es va arribar a un acord consensuat que podrien continuar participant-hi en el futur. Quedava clar que una de les finalitats dels cursets era estendre el debat sobre els temes de la dona i l'espai a totes i tots els investigadors en geografia i ordenació del territori. Tanmateix, però, també hi havia acord en assegurar que els homes no sobrepassessin el 10-20% de participants ja que llavors intentarien "explícita" o "implícitament" dominar les formes d'organització i debat dels cursets.

Les pautes espacials de les dones

Com a conclusió, podem afirmar que des de poc abans de 1970 ja s'havia establert en els estudis geogràfics que les pautes de comportament espacial de les dones eren diferents de les dels homes, donant lloc a una geografia de la dona. Tanmateix, el pas següent va ésser respondre a les qüestions: què fa la dona? les dones fan el que elles volen?. I això va portar a analitzar els models teòrics de les pautes espacials i dels comportaments de la dona en diverses societats del món: el món subdesenvolupat, el desenvolupat i el de transició al socialisme. Era necessari desenvolupar nous conceptes i mètodes per estudiar aquesta temàtica, però també es feia evident que aquestes línies d'anàlisi s'entroncaven amb determinats mètodes d'anàlisi ja existents al marge de la geografia. Els tres enfocaments més importants per a la creació d'una geografia feminista són l'anàlisi feminista radical (fonamentada únicament en el concepte de patriarcat); l'humanisme, posant l'accent en la relació entre gèneres i la percepció d'un entorn espacial diferent, i el materialisme històric que reformula la transformació social, i les formes espacials que comporta històricament, combinant les variables classe social i gènere a l'incorporar el concepte de patriarcat en l'anàlisi marxista. En canvi, el positivisme que configura el concepte d'objectivitat de la ciència esdevé l'enfocament que margina més qualsevol anàlisi on la dona sigui una variable a tenir en compte en la gènesi espacial i de la societat. La geografia feminista es fonamenta en la relació interactiva i creativa entre gènere i l'entorn espacial, en el marc objectiu de la transformació històrica de les societats i de la perspectiva subjectiva que representa la posició de la dona tant pel col.lectiu dels homes com pel de les mateixes dones.

És un camp d'estudi, en el que moltes geògrafes i geògrafs d'Europa han iniciat un treball on no pot separar-se la teoria i la pràctica.

Toni Tulla

El gènere i la geografia van de la mà, molt més del que pot semblar superficialment

Els Rolling Stones, més que un grup?

Llarga vida al Rock'n'roll!

Els Rolling Stones han actuat a Barcelona (vegeu el requadre d'aquesta mateixa pàgina). De la seva visita no pot dir-se que sigui un concert més. Per qui tingui la mínima sensibilitat envers el rock (i a la música en general), els Stones són més que un grup. D'ells s'ha dit que són la més gran llegenda viva del rock'n'roll.

El Brian Jones era un sonat del blues. No tenia calers, però els pocs que aconseguia se'ls gastava en comprar discos i entrades per tal de poder veure a l'Alexis Corner, l'avi del blues blanc. El John Mayall, per exemple, anomenat el "pare del blues blanc", va ser alumne seu. El Brian, de tant anar al local on tocava Corner, va fer-se amic d'ell. Feia temps que tenia ganes de muntar una autèntica banda de blues. Ho va fer amb un anunci als diaris. El resultat va ser un petit grupet del que sortiren, no gaire més tard, grans músics que tocarien en altres grups. Mentrestant, el Mick Jagger i el Keith Richards, vells companys d'escola, es retrobaven en un tren. Tot parlant, descubriren que els seus gustos musicals coincidien totalment. En Jagger cantava blues amb els Blues Boys. Richards, que volia ingressar-hi, aprenia a tocar com el Chuck Berry ràpidament.

Jagger coneix Jones

El 3 de maig de l'any 1961, en un local on es podia escoltar bon blues, actuaven els Blues Boys recolzats per alguns músics de l'Alexis Blues Incorporated, entre ells el bateria de la banda, Charli Watts. El més important d'aquella nit és que es varen conèixer Jagger i Jones. L'actuació no va ser res de l'altre món. Van començar a assajar formant una nova banda. La composaven Jones, Jagger, Bradford i Ian Stewart. Després s'incorporaren Richards i Dick Taylor, però Bradford i Richards no s'entenien personalment ni musicalment. Acabà amb la sortida de Bradford. A principis del 62 funcionaven regularment, però els faltava consolidació: tenien poc repertori, i Jagger, que estudiava, tenia la música com a distracció. Si més no, van gravar un disc de tres cançons en pèssimes condicions tècniques. A la companyia EMI, una de les més importants cases discogràfiques, no els hi van fer cas... de moment.

Van decidir que el grup s'anomenaria The Rollig Stones, com la vella cançó del seu ídol Muddy Waters, un dels millors bluesman que ha donat la història. Ja quedava menys per la fama. El 12 de juliol del 62 actuaven al famós Marquee, local que molts altres grups l'han utilitzat de plataforma per saltar a la fama. A finals d'any ja treballaven de forma regular.

Mentrestant, Jones i Jagger convencien Watts per tal que deixés el seu grup i el seu treball com a dibuixant. L'últim fitxatge va ser per un anunci. Es presentà Bill Wyman, entre d'altres, i guanyà la seva plaça, potser perquè era l'únic que tenia equip d'amplificació propi. El gener del 63, el grup estava format per Jones, Jagger, Richards, Wyman, Watts i Stewart com a pianista. Ningú volia les gravacions que havien registrat tancats moltes hores a l'estudi. Només van aconseguir actuar de substituts d'un grup de ryhtm & blues en un local anomenat Crawdaddy. Allò va ser la bomba. Pocs diumenges més tard, el local s'omplia de gom a gom.

Andrew Loog Oldham, agent artístic, va quedar impressionat de la música dels Stones, i els aconseguí un contracte en exclusiva. Va dir, amb 19 anys, allò de "els Rolling Stones no són un grup més, són un estil de vida." Corria el maig del 63 i, lògicament, ningú li va fer cas.

"Un estil de vida"

Oldham anava per feina: els Stones podien ser una mina d'or. Anà a la Columbia a parlar amb Rick Dowe, personatge que va influir en el descobriment del talent dels Beatles... i en la forma de treure'n suc. Els firmà el contracte. Així es va gravar el primer senzill, editat el 7 de juny. Després vingué la televisió. L'onze d'agost, els Rolling Stones ocupen un petit lloc en el festival de Jazz de Richmond. El 29 de setembre entren en una gira: serien els teloners de 60 concerts encapçalats pels Everly Brothers i Bo Diddley, i més tard, Little Richard.

Amb una cançó de Lennon i McCartney aconseguien, després de treure el segon disc, arribar al Top Ten anglès. Els Stones ja estaven llançats.

La resta de la seva trajectòria musical ja és més coneguda. Si més no, hi ha hagut dos canvis dins del grup. L'any 69 moria Brian Jones per sobredosi de drogues i ofegat a la seva piscina. No ens equivocaríem gaire si afirmessim que els Rolling Stones són el fruit del treball obstinat d'aquest home. Després de la seva mort, Hyde Park va ser l'escenari d'una actuació "in memoriam" on hi eren presents, entre d'altres, King Crimson. El substitut de Jones va ser Mick Taylor, excel.lent guitarrista, però que va preferir emprendre la seva carrera en solitari. L'any 74 ocupava el seu lloc Ron Wood, que provenia dels Faces, banda formada per Rod Stewart.

En el blues està el secret

Els Beatles partien del rock'n'roll blanc per fer la seva música "ye-yé". Altres grups anglesos es decantaven cap el rythm & blues. En aquella època es van contractar a Anglaterra molts bluesmen. Veterans dels blues: des de Big Bill Broonzy a Muddy Waters, tot passant per Bo Diddley, els autèntics reis del més pur blues negre americà, que feien les delícies del que anomenariem "dissidents" de la beatlemania.

Aquest corrent trobaria, en el reconegut Marquee, la forma de donar a conèixer a molts grups posteriorment "clàssics" del rock: Jethro Tull, Yes, The Who, Manfred Mann, Ten Years After...

Un altre fet va fer coixí al rythm & blues a Anglaterra: les emissores pirates, que oferien el que no oferien les emissores oficials. El rebuig de les grans emissores del R&B, que no deixaven de matxacar amb els "almenys nets" Beatles, va fer que aquest corrent es convertís en bandera de les emissores pirates.

El blues, originàriament, és un cant de llibertat, de penes, d'esclavitud, d'esperança. Un cant on els sentiments de la persona estan per damunt de tot. Aquesta música, aquest sentiment, també va calar entre molts joves anglesos. L'origen obrer d'alguns d'aquest grups, provinents de fàbriques i mines, afavorí la relació amb el blues. Els Stones, però, són una excepció, doncs el seu origen és burgès.

És cert que front a la beatlemania, hi ha una actitud i una música diferents. Anglaterra no ha digerit encara els Beatles i ja té una nova tempesta anomenada R&B que, juntament amb la música beat, és el que conformaria el rock.

I parlant de rock, Jimi Hendrix diria, a finals dels 60 "si la joventut d'avui no anés als concerts, molt bé podria estar participant en revoltes de carrer". Nosaltres precisem: feien les dues coses. Aquest concepte de música d'oprimits i angoixats (el blues), i el de música festiva (ye-yé), va identificar tota una generació.

Unes "bales perdudes" ben diferents als "escarbats"

Els protagonistes principals varen ser els Rolling Stones i els Beatles, respectivament. La ràpida comparació entre els dos grups es fa inevitable. El contrast és agut. Queda clar que els Stones no volen assemblar-se als Beatles en res.

Com dèiem abans, l'origen social dels Stones és burgès. El dels Beatles és proletari. És curiós, però, que els primers es van dedicar en cos i ànima a fer tot el que el seu origen social odiava. En el llibre "El rock inglés" (1973), Alain Duster diu dels Rolling que "tot en la seva actitud sembla indicar que busquen una ruptura amb el seu mitjà d'origen. Adoptant voluntàriament l'argot i les maneres dels seus herois del blues, manifesten un autèntic menyspreu cap a la cultura anglesa tradicional destrossant el seu llenguatge, violant el seu gust per la mesura i les bones maneres". En canvi, els Beatles, que podien haver quedat en un grup marginal, de barri, van perfilar una certa pulcritud de formes dins del rock'n'roll.

Sigui com sigui, Rolling Stones i Beatles formen part de la millor història de la música de la que es parlarà al segle XXI. Pocs tindran aquest privilegi.

Jaume Dalton

Els concerts

Al voltant d'aquests concerts hi havia tot una sèrie d'aspectes interessants. El primer de tots és que en els darrers deu anys, els Rolling no han fet molt per "donar el do de pit". Vivien de les rendes i hi ha qui assegura que fan discos quan els comptes corrents premen. Aquesta gira es presentava diferent, doncs fa poc han tret un disc, "steel wheels", després d'una crisi de separació i baralles entre el Jagger i el Richards. Un cop solucionades, van pensar en fer aquesta gran gira.

Una gira de trenta actuacions a vint ciutats, amb els medis tècnics i humans més grans per a un concert de rock: més de 200 persones treballant en el muntatge, 87 trailers, 10 autobusos, 1 escenari de 140 metres de llarg 40 de fondària i 40 d'alçada, centenars de milers de vats de so i de llum. A més d'una banda amb 2 teclats, 5 instruments de vent i 3 coristes.

Les cançons seleccionades pel concert eren 26, estretes dels seus 39 discos oficials i dels 200 extra-oficials (pirates). L'expectació era enorme i les xifres canten: 22.000 entrades venudes en 8 hores, unes 120.000 persones aproximadament hauran anat als dos concerts de Barcelona (malgrat les 4.000 pessetes de la venda oficial). Els especuladors van haver de baixar a 1.000 pessetes les seves revendes perquè no s'havien esgotat totes. Per un cop, han fet un bon servei a la gent que estima el rock. Parlar del concert del dimecres és parlar del concert del dijous i viceversa. O sigui que parlaré del segon. Després de passar per la taquilla de la CTM de Barcelona i pagar 100 pessetes de transport de la plaça Espanya a la recta de l'estadi i passar dos controls de seguretat, van començar a actuar els teloners GUN. Molt bons, malgrat ningú els hi va fer cas. És el perill i la part negativa de ser el grup que acompanya el "més mític grup de rock en actiu". Després d'esperar 45 minuts va sonar una música clàssica d'introducció al gran concert. A les 22.30 hores van sonar els acords de "start me up". Els tocava en Richards. És difícil expressar la sensació que et produeixen aquells tios de 50 anys, que són una llegenda viva del rock'n'roll i que, allà davant teu, estan fent un repàs de les millors peces: "brown sugar", "Angie" (dedicada a la ex del David Bowie), "jumpin Jack flash" (molt versionada per força conjunts), "Honky tonk women", "paint it black" (que té més anys que el 70% de la gent assistent al concert), "it's only rock and roll", etc. Cançons clàssiques barrejades amb les de l'últim disc durant dues hores i mitja sense parar, amb el Jagger d'un costat a l'altre com si fos un nino! Després de ballar milers de persones totes aquestes cançons i veure com punkis, iuppis, nens i nenes, quarentons, pijos i demés fauna urbana, s'ho passaven d'allò més bé, ens van delectar amb l'himne d'una o dues o tres generacions: "satisfaction". Va ser el deliri final d'un gran concert, on no van importar els cops de colze, la suor i la manca de beguda accessible. Res d'això va ser un inconvenient que impedís fruir de la banda de rock més veterana i més bona en directe.

Ens van fer passar una estona difícil d'oblidar a totes i a tots els amants d'aquesta música que aglutina a multituds i a diferents generacions. Ells contents i amb la butxaca plena, i nosaltres amb satisfacció.

Sergi Dalton

Obertura Catalana i en català!

El primer llibre català d'escacs

Fa poques setmanes s'ha produït un esdeveniment que ultrapassa el petit món dels afeccionats als escacs: l'aparició del primer llibre català d'escacs

No fa falta ser un/a gran afeccionat/da al joc-ciència per alegrar-se d'aquest fet, a no ser que se sigui un/a tancat/da visceral contra els escacs. Fet aquest últim incomprensible entre la gent que no menysprea cap forma d'enriquiment del pensament humà. Pot alegrar-se la persona que estima els escacs, pot alegrar-se també la persona que estima i defensa la nostra llengua. Per aquests dos motius, si més no, mereix l'atenció d'aquest periòdic. O mereix la meva atenció que, en aquest cas, és suficient.

La petita història per aconseguir l'edició d'aquest llibre és significativa. Un cop recopilat el material, els seus autors han trigat un any i mig en trobar un editor. Vàries editorials han considerat que no els hi entrava en els seus projectes, i altres que no era un producte rendible. Finalment, l'editorial nacionalista "EL LLAMP" l'acabà d'imprimir al març d'enguany.

L'Obertura Catalana

El llibre està dedicat a l'Obertura Catalana. Obertura que va néixer a Barcelona l'any 1929. Va ser Xavier G. Tartakower, en el Torneig Internacional de Barcelona amb motiu de la II Exposició Internacional d'aquesta ciutat, qui la va crear. A partir d'una selecció de més de 2.500 partides jugades amb aquesta obertura (totes les que han pogut recollir), Salvador Juanpere, assessorat tècnicament pels germans Enric i Xavier Mateu, ha confeccionat aquest estudi. L'Obertura Catalana és tancada i està caracteritzada pels següents moviments inicials: 1. d4 Cf6; 2. c4 e6; 3. g3 d5; 4. Ag2. A partir de la quarta jugada de les blanques, es subdivideix, com totes les obertures, en una munió de variants. En el cas de la Catalana, les variants (de les que hi ha moltes subvariants) són: anglòfila, oberta i tancada.

El llibre està dividit en quatre parts. La primera, tracta del context històric de l'obertura. La segona és la part més tècnica i tracta de l'estudi comentat de les diferents variants. La tercera, són partides comentades. Finalment, la darrera part ens descriu algunes curiositats (com la menció d'una sardana titulada "Obertura Catalana" i composada pel mestre de Castellar del Vallès, Carles Rovira) i la bibliografia existent d'aquesta obertura.

Xavier Grigorievitx Tartakower

Potser sigui interessant, per aquella lectora o lector que hagi arribat fins aquí, dir algunes paraules de l'inventor de l'Obertura Catalana. Xavier G. Tartakower, suficientment conegut per la gent afeccionada als escacs, va néixer l'any 1887 a Rostoff. Tingué al llarg de la seva vida vàries nacionalitats: russa, austriaca, polaca i, finalment, francesa. Era jueu i quan els nazis van començar la barbàrie a Alemanya, lluità per la causa del seu poble. Va morir l'any 1956 a París. Diuen d'ell que l'excessiva tendència a experimentar i a l'originalitat no li van permetre ser campió del món. El sol fet de guanyar al mític Alekhine vàries partides (alguna de les quals té una història ben curiosa), diu prou de la categoria de Tartakower. El llibre comenta que Josep Raül Capablanca i Graupera (cubà d'origen català com indica el seu segon cognom), possiblement el millor escaquista de tots els temps (candidatura que també té el nordamericà Robert Fischer, del que encara hi ha rumors d'un possible retorn actiu) deia que "a l'únic adversari al que no s'atrevia a oferir-li taules en una posició igual era a Tartakower. Qualsevol altre hauria acceptat immediatament. Però Capablanca temia que el mestre polac interpretés aquest oferiment com lesiu a la seva dignitat". I és que Tartakower era extremadament susceptible. L'inventor de l'Obertura Catalana té el mèrit, entre molts d'altres, d'estar considerat l'autor dels aforismes més divertits sobre escacs. El llibre cita algunes de les seves millors frases al respecte. En selecciono aquestes:

"Els errors ja són aquí, esperen que algú els comenti."

"El guanyador d'una partida és el que comet el penúltim error."

"Dels escacs no se'n pot viure, però se'n pot morir."

"El jugador tàctic sap el que ha de fer quan hi ha alguna cosa a fer. L'estratega sap el que ha de fer quan no hi ha res a fer." (Frase, sigui dit de passada, que pot tenir una aplicació política gens menyspreable).

"La millor jugada és gairebé com la vida: és sempre la realitzada."

Acabaré mencionant que l'Obertura Catalana, com quasi totes, és utilitzada de forma pràctica segons la moda del moment. Moda que la determinen, com és lògic, els millors grans mestres. De totes formes l'han utilitzada, i això diu molt bé d'ella, escaquistes tan coneguts com: Botvinnik, Geller, Keres, Kortxnoi, Petrosian, Naidorf, Hubner, Kaspàrov (l'actual campió del món), Polugaievski, Txiburdanidze (l'actual campiona del món), Ribli... entre d'altres. Sembla ser, diuen els qui hi entenen, que aquesta obertura encara gaudeix de bona salut.

Daniel Raventós

Clas.	NOM	PAIS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	TOTAL	S/B
1	CAPABLANCA	Cuba		½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13½	—
2	TARTAKOWER	Polònia	½		1	½	1	1	½	½	1	1	½	1	1	1	1	11½	—
3	COLLE	Bèlgica	0	0		½	1	1	1	½	1	1	1	1	1	1	1	11	—
4	MONTICELLI	Itàlia	0	½	½		½	½	1	1	0	½	1	0	1	1	1	8½	49.50
5	REY ARDID	Espanya (Saragossa)	0	0	0	½		½	1	0	1	½	1	1	1	1	1	8½	36.75
6	GOLMAYO	Espanya (Madrid)	0	0	0	½	½		0	1	½	½	1	1	1	1	1	8	—
7	YATES	Anglaterra	0	½	0	0	0	1		½	½	1	½	1	1	1	½	7½	—
8	Vera MENCHIK	Anglaterra	0	½	½	0	1	0	½		1	½	½	1	½	1	0	7	42.25
9	VILARDEBO	Espanya (Barcelona)	0	0	0	1	0	½	½	0		½	1	½	1	1	1	7	29.75
10	SOLER	Espanya (Barcelona)	0	0	0	½	½	½	0	½	½		0	½	½	½	1	5	26.75
11	MARIN	Espanya (Barcelona)	0	½	0	0	0	0	½	½	0	1		1	½	½	½	5	26.50
12	RIBERA	Espanya (Barcelona)	0	0	0	1	0	0	0	0	½	½	0		½	1	1	4½	—
13	FONT	Espanya (Barcelona)	0	0	0	0	0	0	0	½	0	½	½	½		0	1	3	12.75
14	AGUILERA	Espanya Múrcia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	½	½	0	1		1	3	10
15	TORRES	Espanya (Sevilla)	0	0	0	0	0	0	½	1	0	0	½	0	0	0		2	—

Classificació final del torneig de 1929 (foto del llibre)

Nota:

No puc estar-me de fer un afegit. El director de la publicació germana "Combate" va comentar-me, fa pocs dies, que un camarada de l'Ecuador li va assegurar que seguia amb molta atenció els pocs articles que sobre escacs sortien en aquell periòdic. Tots els articles d'escacs que ha publicat "Combate" al llarg dels darrers 5 ó 6 anys han estat escrits per gent catalana (l'afecció als escacs de la nostra nació és molt superior a la de la resta de l'Estat). Algun d'aquells articles ha estat traducció castellana de l'original del "demà". És normal, doncs, que el nostre periòdic tingui la pretensió de superar el "Combate" (ja que ens ho deixa tan difícil en altres terrenys) en el tractament dels escacs. Fins i tot en el cas que el camarada de l'Ecuador no llegeixi la nostra llengua.

veure:

Maquinavaja

Sobre la base de la sèrie de còmic publicat a la revista "El Jueves", s'ha fet un muntatge teatral que va estrenar-se a la sala barcelonina Teixidors-teatre neu, fa ja uns quants mesos.

Aquelles persones que no l'hagin vist, el podran recuperar els dies 20 i 21 de juliol a "La Farga" de l'Hospitalet, dins la programació de l'estiu a ciutat.

Fonamentalment es un muntatge de situacions diverses dins del món de la anomenada marginalitat, on amb clau d'humor podreu veure reflexar-se la realitat de la corrupció que ens envolta.

Maquinavaja.
Companyia Tiranpalan.
La Farga. L'Hospitalet. 20 i 21 de juliol.

tastar:

Arrós amb Bacallà

Ara, quan l'estiu ja ha començat, resulta divertit menjar plats diversos de la cultura arroçera. Per això proposem que probeu l'arrós amb bacallà, una de les formes més exquisides de menjar.

La cosa s'inicia posant una cassola al foc, amb meitat d'oli i meitat de llard; és trinxa ceba molt fina i s'afegeix tomàquet cuit. Quan està a mig fregir s'hi posa una llesca de sobressada o butifarra cuita, i un cop desfet s'afegeix el bacalla, sec i esfilagarsat (per una lliure d'arròs tres unces de bacallà).

Una vegada fregit i el sobregit al seu punt, s'hi tira l'arròs (sense afegir sal), una mica de safrà i herbes al gust. S'afegeix una picada d'all i julivert i es desfà amb aigua que es tira a l'arròs (dues mesures d'aigua per cada mesura d'arròs) i es fa bullir a foc viu.

Finalment es decora amb una mica de pebrot escalibat, i ja es pot començar a menjar.

Aquest estiu a Bèlgica!

7è Camp Internacional de Joves

Malgrat que els dies plujosos que hem viscut darrerament no semblen indicar-ho, sabem de bona tinta que l'estiu està al caure. Per això, les JCR estan començant ja els preparatius de la delegació catalana al 7è Camp Internacional de Joves, en el qual, com cada any, ens trobarem les organitzacions juvenils de la IV Internacional, i també molts d'altres joves pertanyents a altres grups convidats o simplement gent revolucionària i lluitadora d'arreu d'Europa.

Si l'any passat vam ser les JCR catalanes les encarregades del muntatge del 6è Camp, que com molta gent recordarà va realitzar-se amb gran èxit al Montseny, aquest cop han estat els i les col.legues de la JGS-SJW (Jove Guàrdia Socialista), la nostra organització germana a Bèlgica, qui s'ho han currat. I, pel que sembla, s'ho han currat bé, doncs ja tenen preparat un terreny d'acampada, amb tot el que cal, a Saint-Joris Weerdt, prop de la ciutat de Lovaina, just entre Flandes i Valònia.

Al Camp, com sempre, hi haurà espai tant pel debat polític com per l'intercanvi d'experiències de lluita entre gent que ve de llocs molt diversos, però que té l'objectiu comú de

carregar-se aquest sistema podrit i opressor. Aquest intercanvi és particularment enriquidor, perquè en podem treure exemples i idees que després, al tornar a casa, poden resultar-nos força útils per la bronca quotidiana. I sobretot és un debat i un intercanvi que volem fer des del respecte a les experiències de treball dels altres, per més diferents que puguin ser de les nostres.

Els grans temes polítics que centraran el Camp seran la situació mundial, els països de l'Est, la integració europea, la lluita feminista, l'antimilitarisme, el Tercer Món i el deute, què vol dir lluitar pel socialisme i com ho fem. Els plenaris que tenen lloc als matins estaran dedicats a aquestes qüestions, i d'altra banda hi haurà una infinitat de comissions més reduïdes que discutiran de temes molt diversos, des dels squatters fins a la Intifada, passant per l'Amazonia.

Dins del Camp funcionarà un espai de dones, com a marc de trobada i d'organització de l'activitat feminista al Camp. Hi funcionarà, també, una Coordinació de Dones, encarregada d'impulsar aquesta activitat i de tenyir de lila el conjunt de mogudes que es faran al llarg del Camp. Aquest any comptarem també, com a novetat, amb un espai de gais i lesbianes.

Hi ha una altra novetat, força important, que es correspon amb les "novetats", gens menyspreables, que han aparegut aquest any en la situació internacional, és a dir, la caiguda dels règims burocràtics. Efectivament, per primer cop, i gràcies a la caiguda del mur, podrem comptar al Camp amb la presència de quaranta o cinquanta joves pertanyents a diferents col.lectius d'esquerra de països de l'Est: URSS, Hongria, Txecoslovàquia, Polònia, RDA... Pensem que aquesta és una oportunitat immillorable per conèixer directament, i sense mitjans de comunicació manipulats pel mig, què és el que està passant en aquests països, com s'ho fa la gent i de què van per la vida. Sabem que trobarem realitats i experiències molt diferents de les nostres, i volem aprendre'n, i al mateix temps estrènyer al màxim els nostres lligams amb una gent que lluita allà pel mateix que nosaltres lluitem aquí.

Com diu el tríptic que les JCR han editat per l'ocasió: "Som gent que ha celebrat la caiguda del mur perquè acabava amb un sistema que, disfressat de "socialisme", no era més que un engany, una societat burocràtica on una petita minoria vivia en l'opulència enredant i oprimint la majoria.

Però sabem també que la "meravellosa" Europa que ens prometen, a un costat i a l'altre de l'ex-mur, només serà bona pels mercaders i pels polítics i militars al seu servei. Que seguirà devorant el Tercer Món i explotant i oprimint al seu propi interior. Sabem que per canviar la vida, perquè la gent visqui millor, només hi ha una solució, a Europa i fora d'ella: la Revolució."

De tot això, i de moltes més coses, xerrarem aquest estiu. I no ens oblidarem tampoc de l'altre aspecte del Camp, que és, també, un espai de descans, lleure i farra. Per això hi haurà també esports, bar, vídeo, excursions, discoteca, festes, etc.

Tot plegat, estarà servit a Bèlgica del 22 al 28 de juliol.

